

POSTOJNSKI

PREPIH

JUNIJ 2015 53 LETNIK 9

OBČINA
POSTOJNA

»Veselimo torej se, mlada nam je duša!« Luka, Peter, Jaka, Nejc in Vita iz 4. c razreda Gimnazije Postojna in 4. s Ekonomske srednje šole Postojna so skupaj s svojo generacijo odvrgli maturantske kape in še zadnjič odpeli Gaudeamus igitur. Pesem je izzvenela, knjige so pospravljene. Ostaneta samo še pričakovani na maturantski izlet ... in maturitetne rezultate.

Vlada v Postojni in regiji

Postojna je na prepihu in večkrat deležna različnih pozornosti. Tako nas je v tem mesecu zaznamovalo kar nekaj pomembnih dogodkov, med katerimi zagotovo izstopa obisk vlade v regiji. Kot regijsko središče smo gostili celoten zbor ministrov, podpredsednikov in predsednika vlade. Seveda smo v tem procesu skupaj z občinsko upravo in obema podžupanoma izkoristili vsako priložnost, da bi izpostavili aktualno perečo problematiko in se trudili poiskati rešitve, ki bi jih lahko uresničili čim prej.

Tako smo izpostavili več področij s perečimi problemi. Posameznim ministrom smo izpostavili vprašanja varnosti, prostora, prometa, kulture, gospodarstva in skupaj s strokovnimi kadri obravnavali tudi druge konkretne projekte. Sedanja vlada z Mirom Cerarjem na čelu je naše pobude sprejela in se zavezala, da bo pri reševanju teh kooperativna.

Če izpostavimo konkretne projekte, potem imamo že resno namero za prenos lastništva ceste Planina-Unec nazaj na državo in ureditev nevarnega križišča med Reško in Titovo cesto, s katerim bi začeli predvidoma naslednje leto. Pri tem je kot predstavnica stranke z večino v parlamentu zagotovila podporo tudi naša poslanka, kar kaže na pozitiven pristop k reševanju obeh trenutno najbolj izpostavljenih prometnih vprašanj. Potekali so tudi pogovori o sofinanciranju gradnje novega gasilskega doma (z ministrstvom za obrambo), kadrovske okrepitve Policijske postaje Postojna (z ministrstvom za notranje zadeve) ter ustanovitvi medpodjetniškega izobraževalnega centra, finančni pomoči za tehnično opremljenost srednjih šol in izgradnjo nove športne dvorane v Srednji gozdarski in lesarski šoli (z ministrstvom za šolstvo). Vzporedno so seveda potekali tudi pogovori o drugih tematikah, za katere menimo, da bi jih država lahko razreševala konstruktivno.

Obisk vlade smo tako izkoristili, da bi opozorili na svoje težave in vplivali na reševanje vprašanj, ki jih imamo kot občina v odnosu z državo. Razumevanje in želja po reševanju sta bila izrazita, vendar se je tudi na tem področju potrebno zavedati, da državni mlini meljejo počasi, rešitve pa pričakujemo občani takoj. Zavedamo se, da bodo potrebni še dodatni intenzivni napor, s katerimi bomo korak za korakom rešili posamezna vprašanja, vendar smo optimistični. Kot regija, ki jo je gospodarska kriza, poleg drugih naravnih katastrof, zelo prizadela, smo namreč upravičeni do posebne obravnave.

Sicer pa je poletje že tukaj. Sonce nas je že dodobra ogrelo in dež ohladil. Pripravljen je Poletni utrip, na katerem se bomo velikokrat srečevali, pogovarjali in snovali načrte za naslednje dni.

Želim vam najlepši julij.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca

Postojna – izobraževalno središče

4

tu živimo:

Prestranek

8

na obisku:

Patricija Može

13

Na naslovnici: Luka, Peter, Jaka, Nejc in Vita iz 4. c razreda Gimnazije Postojna in 4. s Ekonomske srednje šole Postojna; fotografija Tomaž Penko

PREPIH Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.
• Postojna, junij 2015, leto izdaje 9, številka 53.
• Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si. • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298. • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Alenka Furlan Čadež, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; urednik strani Občine Postojna: Robert Pavšič; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovanje in grafični prelom: Aleš Pučnik. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Pišem, da ne pozabim ...

Doživljanje kulturnega okolja je tako stvar posameznika kot tudi družbe in države. Ob tem se kaj hitro zastavi vprašanje, kako doživlja kulturno okolje mlad človek in kako ga doživljajo zrele in starejše generacije. O kulturi razmišljajo nekateri manj, drugi več, odvisno od tega, koliko in s katero kulturo aktivno napolnjujejo vsebine svojega življenja. Vsako leto vključuje poletno festivalsko vzdušje po vsej Sloveniji in tudi v našem mestu v svoj tok dogajanja še bolj neposredno (kot jih sicer ostali meseci v letu) širše množice, kar je seveda razveseljivo.

Danes, v prehitro bežečem času, nam pogosto zmanjkuje »časa« za obiskovanje kulturnih prireditvev, za druženje s knjigami in branjem. Sodobna naravnost zaposluje človeka z vsem tehnološkim napredkom in mu odvzema trenutke umirjenosti. Nekoč in še ne dolgo tega je bilo drugače ... Kot bi čas tekel počasneje, bolj v skladu človekovo naravo. Ljudje so delali »na roke in peš«, pa so vseeno prišli daleč. Obzorja v svet so bile pol tisočletja knjige, danes se vse bolj uveljavljajo različni tablični računalniki in pametni telefoni, predvsem priljubljeni pri mlajših generacijah. Imajo neštete funkcije in širok spekter uporabnosti. In vendar nimajo nečesa, kar imajo knjige ... Knjige imajo svoj poseben čar, ker jih lahko doživljamo globlje na več čutilnih ravneh (tudi taktat, ko zmanjka elektrike). To zlahka prepoznamo pri otrocih ob stiku s slikanico in ta magija odkrivanja vsebine prek snovno vizualne oblike pravzaprav nikoli ne pojenja.

Knjigame in knjižnice so polne odličnih knjig in bralcev gotovo nikoli ne bo zmanjkalo. Celo vse več jih je, kar je spet razveseljivo! Na poti svojega šolanja in izobraževanja išče mlad človek vedno nekaj novega in zanimivega. Odvisno je, kaj mu okolje nudi in kako se zna in želi vanj vključevati. Mladi danes marsikje pogrešajo svoje prostore, svoje prireditve in možnosti, da bi sami postali tvorci kulturnega življenja, pri čemer bi lahko uresničili svoje razmišljanje in izražanje. Koliko mož-

nosti in priložnosti ima subkultura, da se uresniči, razvija in približuje širši populaciji? Če hoče dijak ali študent v mestu, kjer študira, pogosteje obiskovati prireditve, ki ga zanimajo, mu kmalu zmanjka denarja. Vstopnice niso poceni, kot tudi nakup knjig ne. Še težje mu je postati aktivni snovalec lastnih interesov. Ni malo ljudi – velikih ustvarjalcev, znanstvenikov in umetnikov, ki so priznanja poželi prej na tujem kot doma. To nam pove veliko ali vse! Možnost, da se danes lahko uspešno uveljavi nadarjen in sposoben mlad ustvarjalec v domačem kraju, je vse manjša. Vedno težje dobi delo, predvsem v poklicih na humanističnih področjih. Vse se začne in konča pri denarju. Vsak dan lahko poslušamo, da je vse manj denarja namenjenega za kulturno-izobraževalna področja, zaradi česar so njeni ustvarjalci in poustvarjalci pre-slabo plačani.

O kulturni biti Slovencev so globoko razmišljali mnogi literarni ustvarjalci in pisci. Ker so svoj narod čutili in dobro poznali, so o njem napisali veliko resnic, ki držijo še danes. Iz njihove zapuščine se še vedno učimo in v njej najdemo svojo dušo: od usodnih in temnih obdobij do tistih, polnih upanja in vere v boljše življenje. Skoraj preroško so verjeli v moč svobodnega duha, ki bo v prihodnosti, čeprav s svojo ranljivostjo, premagal težo svoje usode.

Svet postaja prenasičen in nenehno stremi za tem, kako čim prej odkriti kaj novega, da ne zmanjka navdiha, medijske (pre)moči in dobičkov. Naš „virtualni tablični jezik“ postaja vse bolj obubožan, lepota izražanja vse bolj kopni. Samo da ne bi pozabili, od kod prihajamo in kam gremo ... Rešitev je skrita v ravnovesju povezave med temelji preteklosti in razvojem prihodnosti. Stara modrost pravi: »Sončni vzhod prebujajo naravo, branje knjig razsvetljuje glavo.« Preprosta resnica je dobra popotnica.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Tomaž Penko.

Šolski center Postojna.

Postojna – izobraževalno središče

V aktualni temi meseca predstavljamo izobraževalne ustanove, ki v občini nudijo izobraževanje na srednji in višji stopnji. Šolski center Postojna, Višja strokovna šola ter Srednja gozdarska in lesarska šola privablja jo dijake ne le iz krajev domače regije, ampak tudi širše, zato smo temu besedilu izbrali naslov, ki utemelji Postojno kot izobraževalno središče, segajoče preko meja Primorsko-notranjske regije.

Prelomnice

Šolski center Postojna nadaljuje tradicijo Gimnazije Postojna, ki je odprla šolska vrata pred 70 leti. V tem času je šola večkrat spremenila tako ime kot lokacijo. Med prelomnicami zapišimo leti 1975, ko je pridobila prvi ekonomski oddelek, in 1981, ko so uvedli prve oddelke strojne šole. Leto kasneje se je iz stavbe OŠ Miroslava Vilharja preselila v sedanje prostore. Pred 11 leti so s programom Višje strokovne šole ponovno zasedli klopi na Ljubljanski cesti 2, kjer se je pravzaprav začela gimnazijska šolska zgodba. V šolskem letu 2004/05 so zaradi velikega zanimanja za gimnazijsko izobraževanje in želje lokalne skupnosti v Ilirski Bistrici ustanovili dislocirano enoto gimnazije, pet let pozneje pa še program tehnik računalništva.

Znanje in dragocene izkušnje

V klopeh Šolskega centra Postojna je letos nabiralo znanje kar 808 dijakov v različnih izobraževalnih programih. Dijakom v Postojni so ponudili enako število razpisnih mest kot v lanskem šolskem letu: dva oddelka gimnazije, po en oddelek ekonomskih in strojnih tehnikov, po en oddelek orodjarjev in avtoserviserjev, oddelek v programu nižjega poklicnega izobraževanja in oddelek programa strojni tehnik PTI. V Ilirski Bistrici delujeta oddelka gimnazije in programa tehnik računalništva, je možnost izobraževanja na srednji stopnji predstavlja

Helena Posega Dolenc, direktorica Šolskega centra Postojna, katerega del je tudi Višja strokovna šola (VŠŠ) s 347 študenti.

V okviru Srednje šole izvajajo tudi izredno izobraževanje. Slušateljem nudijo vse programe, ki jih izvajajo za srednješolsko mladino, dodatno pa tudi enoletni poklicni tečaj predšolske vzgoje. V programe izrednega izobraževanja je vključenih okrog 80 kandidatov.

Na šoli se trudijo, da bi dijake opremili tudi z dodatnimi kompetencami. "Seveda je znanje na prvem mestu. Rezultati mature, splošne in poklicne, dajejo dijakom vstopnico za nadaljnje šolanje ali za trg dela. Kot izjemno pomembno ocenjujemo to, da dijaki pridobijo izkušnje tudi na drugih področjih. Na šoli delujejo številne obšolske dejavnosti. Verjetno sta v zadnjem času najbolj prepoznavna dramska skupina in Big band ŠC Postojna, ki sta v letošnjem šolskem letu postavila na oder že četrto avtorsko predstavo; tokrat so nas razveseljevali v "Bistroju na koncu mesta". Poudarjamo pomen mednarodnega sodelovanja, zato skušamo v različnih programih zagotavljati ekskurzije v tujino in mednarodne izmenjave. Dijaki v strokovnih šolah imajo možnost opravljati praktično usposabljanje v tujini," je pojasnila Helena Posega Dolenc. V iztekajočem se šolskem letu so na šoli v okviru programov Erasmus + pridobili triletni projekt

mednarodnih šolskih partnerstev, v katerem sodelujejo z osmimi srednjimi šolami iz Italije, Španije, Madžarske, Poljske, Turčije, Slovaške in Portugalske. Obiskali so že Madrid, v naslednjih dveh letih pa sledijo srečanja na Siciliji, Poljskem, Madžarskem in zaključno srečanje v Postojni. Dijaki strokovnih šol bodo v okviru projekta mobilnosti tudi v naslednjih dveh letih opravljali praktično usposabljanje v tujini, za kar je šola pridobila tudi ustrezna finančna sredstva.

Vpetost v lokalno okolje in gospodarstvo

Na šoli ocenjujejo, da dobro sodelujejo z okoljem, tako z osnovnimi šolami kot širše, še posebej izpostavljajo sodelovanje z gospodarstvom. "V gospodarstvu so se ponovno pojavile pobude za tesnejše sodelovanje s ŠC Postojna, saj je potreba po kadrih, zlasti s področja strojništva, izrazita. Pojavile so se pobude, da bi gospodarstvo šoli doniralo tudi del

Višja strokovna šola pomembno vpliva na dvig izobrazbene strukture prebivalstva, zaposlovanje in razvoj.

potrebne opreme za izobraževanje dijakov in njihovih zaposlenih, seveda pa zahteva to ustrezne prostore in ustrezno organizacijsko strukturo. Tako lokalno gospodarstvo kot tudi lokalna skupnost šolo podpirata pri ideji o ustanovitvi medpodjetniškega izobraževalnega centra kot organizacijske enote ŠC Postojna,

v prvi vrsti za potrebe strojništva. Za zagon gospodarstva v regiji so ključnega pomena povezovanje izobraževanja in gospodarstva v regiji in nič manj tudi pravočasni odzivi šolstva na hitro se spreminjajoče potrebe v regijskem gospodarstvu. V splošnem se pričakuje, da bodo ti projekti pospešili gospodarsko dogajanje v neposrednem in širšem okolju, dijakom pa bo rezultat prinesel odlično motivacijo za poklicno in strokovno izobraževanje," je povedala direktorica ŠC Postojna.

Številne prednosti študija v domačem okolju

V študijskem letu 2014/2015 je VŠŠ obiskovalo 71 slušateljev 12. generacije programa poslovni sekretar, 178 študentov v deveti generaciji študija strojništva ter 98 inženirjev gozdarstva in lovstva, najmlajšega programa, ki ga na šoli izvajajo šesto leto. Študij traja dve leti, slušatelji pa pridobijo delovne izkušnje že med samim študijem, saj v času šolanja opravijo kar 800 ur praktičnega izobraževanja pri delodajalcih. Prednost šole je dobra povezava s podjetji in zavodi preko praktične-

ga izobraževanja, kadrovskega sodelovanja, aplikativnih diplomskih nalog, ekskurzij in sodelovanja z zunanjimi strokovnjaki, pojasnjuje **Nada Vadnov, ravnateljica Višje strokovne šole**. Doslej je kar 71 odstotkov diplomantov rednega študija dobilo zaposlitev v podjetjih, kjer so opravljali praktično izobra-

ževanje v okviru rednega študijskega procesa. Iz evalvacije diplomantov o zadovoljstvu in zaposljivosti je razvidno, da so glavne prednosti študija na VŠŠ: bližina šole, sodelovanje s podjetji, izvajanje praktičnega in strokovnega usposabljanja v podjetjih, strokovnost predavateljev, dobri odnosi med predavatelji in študenti, sproščeni odnosi s predavatelji, prilagodljivost, interaktivnost, E-izobraževanje. To so januarja 2014 opazili tudi člani zunanje presoje kakovosti "NAKVIS", ki so podali pozitivno mnenje vseh področij presoje: delovanja VŠŠ, skrbi za študente, kadrovske strukture, vpetosti v okolje, materialnih pogojev, zagotavljanja kakovosti. Med lanskimi uspehi izpostavljajo še visoko uvrstitev treh diplomskih nalog na natečaju za najboljšo diplomsko nalogo na 24. tehniškem posvetovanju vzdrževalcev Slovenije, ki je šoli prinesla zlato priznanje v kategoriji višjih strokovnih šol za leto 2014. Letos aprila so se uspešno predstavili na mednarodnem sejmu "Formatool 2015" v Celju.

Kot ocenjujejo na šoli, je VŠŠ v Primorsko-notranjski regiji z manjšo gostoto prebivalstva in manjšo razvitostjo pomembno vplivala na dvig izobrazbene strukture prebivalstva, zaposlovanje in razvoj. Zato skrbno spremljajo spremembe v javnem šolstvu, tudi glede precejšnjega zmanjšanja finančnih sredstev, namenjenih za financiranje javnega višjega šolstva v letih 2014 in 2015.

Šola s tradicijo sledi sodobnim potrebam

Tradicija Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna (SGLŠ) sega v pozno devetnajsto stoletje, ko je kot njena predhodnica na pristavi Gradu Snežnik delovala prva gozdarska šola v slovenskem jeziku. Šola za bodoče gozdarje je prišla v Postojno leta 1957, prve dijake v lesarskih programih je sprejela pred več kot dvajsetimi leti, leta 2006 pa so mož-

Višja strokovna šola Postojna domuje v nekdanji meščanski šoli na Ljubljanski cesti 2.

nost izobraževanja v Postojni dobile tudi dijakinje in dijaki v zdravstvenih programih.

Danes je SGLŠ Postojna najboljša gozdarska šola v Evropi po kriteriju uvrstitev na evropskih prvenstvih v gozdarskih veščinah po letu 2002 in najbolj prepoznavna šola na področju lesarstva v zahodni Sloveniji. Dijaki, ki zaključijo zdravstvene programe v Postojni, pa so zaželeni tudi v najbolj prestižnih zdravstvenih ustanovah.

Paradni konj šole je brez dvoma izobraževanje na področju gozdarstva, »tako zaradi tradicije ter mednarodne vpetosti šole in dosežkov na mednarodnih tekmovanjih kot številnih možnosti izobraževanja odraslih,« razloži **ravnateljica Cvetka Kernel** in poudarja, da postojnska gozdarska šola predstavlja avtoriteto v gozdarskih okoljih evropskih držav. SGLŠ je zaradi številnih dejavnosti, s katerimi se vključuje v lokalno skupnost, čedalje bolj prepoznavna tudi v regiji.

Zanimanje za gozdarske programe ocenjuje Kernelova kot stabilno, glede na tradicijo lesarstva v regiji pa preseneča zelo šibko zanimanje za izobraževanje na področju lesarstva. »Letno vpišemo po en oddelek gozdarjev, gozdarskih tehnikov in bolničarjev – negovalcev; vpis v program zdravstvene nege je v zadnjih letih zaradi velikega zanimanja omejen, oddelka v programu mizar pa nismo napolnili že nekaj zadnjih let.« V vseh treh letnikih programa mizar skupaj je tako trenutno samo 18 dijakov. Ravnateljica je prepričana, da je to odraz stanja v propadajoči lesni industriji regije. »Mladi v tej panogi ne vidijo možnosti, mi pa našim dijakom vseeno poskušamo dokazati, da je z nekaj samoiniciativne mogoče marsikaj.«

Kernelovi se zdi bistveno, da šola privzga dijakom tudi splošne življenjske veščine. »Učimo jih poziti-

vnega odnosa do življenja in večščin samooskrbe. To znanje jim bo v življenju prišlo zelo prav, tudi pri iskanju zaposlitve.«

Priložnosti za mladinski športni turizem

V Postojno bi radi pripeljali tudi več mladinskega športnega turizma s kampusom in gimnazijski športni program, namenjen mladim košarkarjem. »Žal se uresničitev teh načrtov je nekaj let odmika. Nova ministrica za izobraževanje pobudo pozdravlja, zainteresirani pa moramo se Občino in Košarkarsko zvezo.« Kernelova je prepričana, da je ideja, tudi glede na dolgotratno tradicijo košarkarskih tabornov v mestu, še kako uresničljiva. »S programom bi dobili tudi novo športno dvorano, za katero imamo sicer že pet let staro gradbeno dovoljenje, sredstev zanjo pa ni.«

V gozdarskih programih SGLŠ Postojna se šolajo dijaki iz cele Slovenije.

Dijakom zdaj namesto športne vzgoje v dvorani nudijo številne druge aktivnosti, od namiznega tenisa in bowlinga v vseh letnih časih do drsanja pozimi.

Vodstvo SGLŠ si želi pridobiti še tako imenovano 3 plus 2 različico programa zdravstvene nege.

SGLŠ je tesno povezana s socialnimi partnerji tako v regiji kot po Sloveniji in v Evropi. »Praktično usposabljanje dijakov poteka v 93 podjetjih, zavodih in društvih, prostovoljci so aktivni v 44 ustanovah.« Ravnateljica se pohvali tudi s tem, da so letos na dnevih dejavnosti gostili osnovnošolce z 38 osnovnih šol, ponosni pa so tudi na sodelovanje s šolami in dijaškimi domovi iz 19 evropskih držav.

V gozdarskih programih se šolajo dijaki iz cele Slovenije, zato lepo za polnijo tudi Dijaški dom, v katerem biva letos 88, v naslednjem šolskem letu pa pričakujejo 93 dijakov. »Dom je stičišče živahnega šolskega življenja z lokalno skupnostjo in gosti z vsega sveta,« pove ravnateljica.

V Dijaškem domu so pred leti uredili tudi Youth Hostel Proteus, ki je pred

kratkim skupaj z ostalimi slovenskimi mladinskimi hoteli dobil najvišjo oceno mednarodnega združenja youth hostlov (YH) z vsega sveta. Lani so v njem zabeležili nekaj več kot 7000 nočitev gostov iz 83 držav.

Uspešni na strokovnem in drugih področjih

Argumenti, ki dokazujejo, da smo v regiji lahko ponosni na SGLŠ, so preverljivi. Dijakinje in dijaki so bili tudi v tem šolskem letu uspešni na številnih, ne le strokovnih področjih. Ponašajo se z odličji na literarnem, matematičnem ter področju biologije in nemškega jezika, izkazali so se na fotografskem natečaju in državnem tekmovanju v streljanju z zračno puško. Dijakinje zdravstvenega programa so na strokovnem tekmovanju Zdrav dih prejele dve zlati in eno srebrno trstiko, na državnem tekmovanju srednjih

zdravstvenih šol pa je SGLŠ iztržila eno srebrno in eno bronasto priznanje. Ponosni so tudi na dosežke tenisa in bowlinga v vseh letnih prvenstvu v gozdarskih veščinah za

dijake in študente v Estoniji so dijaki SGLŠ dosegli eno prvo, eno drugo in eno tretje mesto; na evropskem prvenstvu v nordijskih disciplinah za gozdarje v Švici je dijak SGLŠ dosegel dve drugi mesti, učitelj SGLŠ pa eno tretje mesto; z evropske tekme profesionalnih gozdarjev v Švici pa je bron prinesel učitelj, ki je bil hkrati najboljši slovenski tekmovalec.

Ne nazadnje pridobijo na SGLŠ izobrazbo tudi mnogi odrasli. »Lani smo na šoli izvedli 276 tečajev, ki se jih je udeležilo 5165 kandidatov. V postopek priznavanja in preverjanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij se je v letu 2014 vključilo 1582 kandidatov, od tega jih je 908 prejel certifikat.«

Besedilo: Alenka Furlan Čadež, Mateja Jordan; fotografije: Matej Škrli.

Vlada je obisk v Primorsko-notranjski regiji zaključila z novinarsko konferenco v Jamskem dvorcu.

Vlada na obisku

Celodnevni obisk vlade v Notranjsko-primorski regiji se je 3. junija začel z delovnim posvetom v Pristavi pri gradu Snežnik v Loški dolini, zaključil pa s posvetom na temo regionalnega razvojnega dialoga regije v Jamskem dvorcu pri Postojnski jami. Ministrska ekipa z Mirom Cerarjem na čelu se je dobršen del zgoščenega obiska mudila tudi na Postojnskem. Premier je na novinarski konferenci ob zaključku ocenil, da je obisk minil v delovnem in konstruktivnem vzdušju, vlado pa še tesneje povezal s subjekti v regiji. Kot zelo uspešno je izpostavil predvsem odpravljanje posledic lanskega žledoloma.

Minister za kmetijstvo Dejan Židan je na srečanju ministrske ekipe s predstavniki regije ocenil napredek sanacije gozdov: »Pri iglavcih naj bi do konca leta dosegli med 80- in 90- odstotno sanacijo, pri listavcih pa naj bi bila ta zaključena do leta 2017.«

Minister za infrastrukturo Peter Gašperšič je napovedal, da bodo potniški vlaki po celotni primorski progi, poškodovani ob žledu, začeli voziti avgusta. »Zadeve se zaključujejo in eden od obeh tirov bo deloval že v tem mesecu, ko bo stekel del prevozov, v celoti pa od avgusta naprej.«

Ministrica za obrambo Andreja Katič je osrednje vadišče Slovenske vojske na Počku obiskala v družbi postojnskega župana Igorja Marentiča, s katerim sta se sicer strinjala o izboljšanju sodelovanja med Občino in ministrstvom, nista pa bila soglasna glede prihodnosti Počka. Ministrica je poudarila pomen vadišča za Slovensko vojsko in državo, Marentič pa je ministrico spomnil na to, da je za lokalno skupnost prioriteta njegovo dokončno zaprtje. Oba sta izrazila željo po nadaljnjem sodelovanju in uspešnem reševanju težav, povezanih tudi z neplačanimi odškodninami in državnim prostorskim načrtom za Poček, ki ga je Občina poslala v presojo ustavnemu sodišču.

Posvet o lesarstvu so ob vladnem obisku tokrat pripravili v Pivki, kjer se je **minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek** srečal s predstavniki lesno- predelovalne industrije v regiji. Napovedal je ustanovitev Direktorata za les, ki bo začel delovati 1. julija. »Želi-

z novo metodologijo zdravstvena oskrba za prebivalce ne bo poslabšala, kar so nam očitali, pač pa se bo za vse, katerih življenje bo ogroženo, celo bistveno izboljšala.« Ministrica je napovedala tudi dovolj dolgo prehodno obdobje, v katerem se bodo zbirali podatki o klicih na 112, o odzivnih časih in potrebnih aktivnostih.

Minister za javno upravo Boris Koprivnikar se je v Postojni sestal s predstavniki lokalnih skupnosti. V razpravi o novi strategiji lokalne samouprave je zatrdil, da v politično avtonomijo lokalnih skupnosti nikakor ne nameravajo posegati.

S predstavniki Regijskega stičišča nevladnih organizacij BOREO pa je nato spregovoril o težavah z izvajanjem Zakona o skladnem regionalnem razvoju, o plačevanju zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja v nevladnih organizacijah ter sistematičnih rešitvah za zagotovitev sredstev v NVO.

Notranjski muzej je obiskala **ministrica za kulturo Julijana Bizjak Mlakar**, ki se je sestal z vršilko dolžnosti direktorice Tino Bazjako in postojnskim županom. Direktorica je ministrico seznanila z muzejskimi zbirkami in poslanstvom ustanove, ki je pomemben člen v kulturnem in turističnem dogajanju tako v Postojni kot v regiji.

Predsednik vlade Miro Cerar in ministrica za kulturo Julijana Bizjak Mlakar sta si z zanimanjem ogledala razstavo Muzej krasa v Notranjskem muzeju.

Županom pa sta spregovorila predvsem o kulturnem turizmu, ki je za mesto pomemben zlasti v luči slovesa Postojnske jame in ostalih kraških znamenitostih.

Ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Znidar je v spremstvu generalnega direktorja policije Marjana Franka obiskala Center za tujce v Postojni, kjer trenutno potekajo obnovitvena dela.

V Vzgojnem zavodu Planina se je **ministrica za socialno delo Anja Kopač Mrak** skupaj z **ministrico za izobraževanje, šolstvo in šport Majo Makovec Brenčič** ter **ministrico za zdravje Milojko Kolar Celarc** z vodstvom zavoda pogovarjala o problematiki nameščanja otrok v vzgojne zavode.

Ministrica za izobraževanje je obiskala še Šolski center ter Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo. Z delovanjem SGLŠ se je seznanil tudi minister za kmetijstvo Dejan Židan. **Ministrica za okolje Irena Majcen** pa se je po skupnem srečanju z gospodarstveniki v Jamskem dvorcu sestala še s predstavniki kmetov občin Ilirska Bistrica, Pivka in Postojna na temo izplačevanja škod po zvereh.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografiji: Valter Leban.

Župan Igor Marentič je gostil podpredsednika OKS – ZSZ mag. Janeza Sodražnika (na levi) in predsednika Športne zveze Postojna Marjana Nagodeta (na desni).

Odprtje regijske pisarne Olimpijskega komiteja Slovenije

V Postojni je zaživela prva izmed predvidenih 12 regijskih pisarn Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez.

Konec maja sta na sedežu Občine Postojna predsednik Športne zveze Postojna Marjan Nagode in podpredsednik OKS – ZSZ, zadolžen za področje športa za vse mag. Janez Sodražnik, podpisala pogodbo o delovanju in sofinanciranju regijske pisarne OKS – ZSZ. Regijska pisarna bo z aktivnostmi pokrivala območje občin Postojna, Pivka, Logatec, Cerkljica, Loška dolina, Bloke in Borovnica.

Kot je povedal **Tomo Tiringer, tajnik ŠZ Postojna**, bo med ključnimi nalogami regijske pisarne pomoč občinskim športnim zvezam pri ureničenju dogovorjenih programov razvoja športa. Sodelovali bodo pri ustanavljanju športnih zvez tam, kjer jih še ni, ter nudili pomoč društvom in klubom. Pomembna bo tudi njihova vloga pri uveljavljanju modela sofinanciranja športa v občinah, spodbujanju medobčinskega in čezmejnega sodelovanja, pri pripravi predlogov za podelitve priznanj športnikom in športnim delavcem, skrbi za izobraževanje in usposabljanje strokovnega kadra na športnem področju, skrbi za obveščanje o aktualnih športnih dogodkih v medijih ter izvedbi športnih prireditev pod okriljem OKS – ZSZ (Mini olimpijade, Olimpijskega dneva, Poslovnih iger). Odprtje tovrstne regijske pisarne lahko ob zaostrenih finančnih razmerah za športne zveze, klube in društva na našem področju predstavlja pomembno pomoč pri njihovem nadaljnjem razvoju.

Besedilo: Aleš Cantarutti; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Strošek za vodo višji za šest do deset odstotkov

21. maja se je občinski svet sestal na 6. redni seji. Med dvanajstimi točkami na dnevnem redu izpostavljamo potrditev elaborata za oblikovanje cen za oskrbo s pitno vodo, kar pomeni, da bo s prvim junijem strošek za vodo višji med šest in deset odstotkov. Občinski svet je soglašal z ustanovitvijo nove lekarniške enote javnega zavoda Kraške lekarne na območju občine Postojna.

S prvim junijem bo zaradi višjega stroška omrežnine zaradi novih naložb za šest do deset odstotkov višja cena vode. Pri povprečni mesečni porabi 16 m³ bo za gospodinjstvo, ki je priključeno na kanalizacijo in čistilno napravo, strošek na položnici višji za nekaj več kot tri evre.

David Penko, vršilec dolžnosti direktorja Kovoda, je povedal, da bo cena višja predvsem na račun povišanja omrežnin, ki vključujejo letne stroške javne infrastrukture. Predvsem gre za stroške omrežnine, ki jih od občanov pobira Kovod, javno podjetje pa ta sredstva »vrača« v občinsko blagajno za naložbe.

V razpravi je na vprašanje svetnikov, ali so v Kovod-u prilagodili svoje poslovanje, da bi se izog-

nili povišanju, Penko odgovoril, da so lani izvedli reorganizacijo podjetja, v kateri so združili poslovnih enot kanalizacija in čistilne naprave. S tem so zmanjšali stroške, obenem pa so višek zaposlenih prerazporedili na poslovno enoto vodovod z namenom iskanja puščanja vode. »Moram povedati, da je bila to pravilna poteza. Če so januarja 2014 znašale izgube 52,99 odstotkov, smo jih uspeli do meseca maja zmanjšati na 36,52 odstotkov,« je pojasnil David Penko. Prezaposleni delavci bodo med gradnjo novega 62 km dolgega vodovoda od Planine do Pivke skrbeli za prevezavo (predpostavljajo, da jih bo okoli 400) in s tem omogočali oskrbo s pitno vodo tudi med gradnjo. Kot je dodal Penko, se bo do konca 2015 zaradi upokožitev število zaposlenih zmanjšalo za dva delavca.

Na zadnji seji so svetniki soglašali z odprtjem nove podružnice ter v sklep zapisali, da pričakujejo odprtje nove lekarne na Prestranku, saj bi s tem še bolj približali lekarniško dejavnost občanom. Med argumenti so še nanizali dejstva, da je Prestranek drugo največje naselje v občini, kjer deluje tudi zdravstvena ambulanta. Domnevali so še, da bi bila enota na Prestranku, če bi bila umeščena ob glavni cesti, zaradi kon-

V Moji kuhinji delijo hrano med 11. in 12. uro.

Moja kuhinja

Nerožnata gospodarska situacija in s tem poslabšane socialne razmere so botrovala ustanovitvi javne kuhinje tudi v postojnski občini. Že dlje časa zasnovana ideja o pomoči ogroženim ljudem z enim toplim obrokom na dan po simbolični ceni je zaživela tudi v praksi s 1. junijem v prvem nadstropju prostorov Zelene dvorane (nad pokritim baliniščem) v Ulici 1. maja v Postojni.

Občina Postojna, Vrtec Postojna in Center za socialno delo Postojna so zaslužni za izvedbo projekta Moja kuhinja. Topli obroki se pripravljajo v kuhinji Vrta Postojna, delijo pa se med 11. in 12. uro na omenjeni lokaciji upravičencem do subvencionirane prehrane. Ti so sami dolžni poskrbeti za posodo, primerno za prevzem obroka. Prejemniki denarne socialne pomoči oziroma občani, katerih prihodek na družinskega člana je nižji od osnovnega zneska minimalnega dohodka, ki znaša trenutno 269,20 eura, lahko prejmejo potrdilo o upravičenosti do obrokov na CSD Postojna. Po plačilu položnice za najmanj 10 obrokov na mesec jim v vrtcu izdajo bone za dvig toplih obrokov. Občina Postojna subvencionira večji del cene toplih obrokov, zato je cena posameznega obroka le en euro, kar delno zavezuje upravičence, da bodo dejansko redno prihajali po plačane obroke. Zaradi urejanja statusa upravičencev je prišlo v prvem tednu po obroke 12 ljudi, že drugi teden 18, pričakovati pa je, da bo število naraščalo, saj je po podatkih postojnskega CSD-ja v naši občini nekaj manj kot 500 socialno ogroženih posameznikov. Kratkoročno načrtovana zmogljivost Moje kuhinje je 150 oseb mesečno, za projekt pa bo Občina namenila 40 tisoč evrov letno.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Foto Atelje Postojna.

stantnega prometnega toka tako domačinov kot turistov zanimiva tudi z vidika trženja.

Občina Postojna je bila med večjimi ustanoviteljicami javnega zavoda Kraške lekarne edina, ki ima le eno enoto. »Znotraj soustanoviteljic zavoda Kraške lekarne je občina Postojna s tega vidika najbolj podhranjena,« je pojasnil Boštjan Udovič z Občine Postojna, ki je obenem tudi predstavnik občine v svetu Kraških lekarn. Pričakovani o novi podružnici so bila izražena že pred leti, a zaradi nesoglasij med vodstvom občine in prejšnjim vodstvom Kraških lekarn je v Postojni odprla vrata enota Lekarne Ljubljana.

Na seji so še sprejeli pravilnika o dodeljevanju finančnih spodbud za pospeševanje razvoja podjetništva v občini Postojna za obdobje 2015–2020 ter o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v občini Postojna za programsko obdobje 2015–2020. Z novima pravilnikoma so določili namene, upravičence, pogoje in postopek dodelitve finančnih sredstev, nadzor nad porabo sredstev in ukrepi za razvoj malega gospodarstva kot tudi kmetijstva in podeželja.

Alenka Furlan Čadež

Prestranek

V občini Postojna je kar nekaj naselij, poimenovanih z imeni, ki jih v preostalem slovenskem prostoru ne najdemo. Mednje sodi tudi Prestranek. Silvo Torkar je v knjigi Postojna upravno in gospodarsko središče omenil, da je bilo leta 1460 zapisano ime Prestranach, 1581 Pristranikih, 1744 Prestranik, 1778 Prestranek. Na jožefinskem zemljevidu iz 1780 je Prestranek ime za cesarsko kobilarno in nima oznake D- kot -dorf – vas, iz česar lahko sklepamo, da je današnjemu naselju Prestranek ob železniški progi in magistralni cesti Postojna–Pivka dal ime grad Prestranek.

Potrditve najdemo tudi na katastrskem zemljevidu iz leta 1822, na katerem še ni zaselka z imenom Prestranek. Na njem najdemo oznake ledinskega imena Prostraneg, tudi ime gradu je zapisano z istim imenom, zapisano pa je še ledinsko ime Prostranik. Popis prebivalstva iz 1817 priča, da je v eni sami stavbi (na gradu) živelo trideset ljudi. Grad je tedaj s Postojno povezovala cesta, ki je potekala po Matenjskem polju in je prečkala reko Pivko pri Štivanu, kjer lahko še danes občudujemo most z enim lokom – najstarejši most, zgrajen preko Pivke. Njegova širina še danes ustreza širini kočije, nas je opozoril **Brane Fatur**.

Na tristo metrih kar štirje mostovi

Nastanek današnjega Prestranka verjetno lahko postavimo v čas, ko so gradili železniško progo Dunaj–Trst. Železniška postaja je bila odprta leta 1857. Zanimivo je, da je poslopje eno izmed redkih, ki je ohranilo še originalno podlago. Žal ni več originalnega železniškega mostu, ki je veljal za tehniški dosežek. Danes je na železniški postaji vodenje prometa avtomatizirano in v njej ni osebe. Poleg železniške postaje je bilo sezidano še poslopje z imenom Mlekarna – Gostilna. Stava je bila po drugi svetovni vojni prezidana in so jo preimenovali v Zadržni dom. V njem so bili: gostilna, trgovina, sedež Krajev-

ne skupnosti, knjižnica, Mladinski klub in stanovanja. Danes so v stavbi samo stanovanja. V tem obdobju je bila verjetno narejena tudi cesta od železniške postaje do gradu in morda tudi nova ce-

Obnova železniškega mosta takoj po 2. svetovni vojni (fotografija: arhiv Braneta Faturja).

stna povezava s Postojno in Pivko. Pri Hermini (Deklevovih) je bil preko Pivke zgrajen drugi najstarejši most oziroma prvi na območju današnjega Prestranka, ki slovi prav po mostovih. V razdalji dobrih tristo metrov se eden za drugim nizajo kar štirje. Ob tej cesti so bile zgrajene tudi prve hiše

Nastanek današnjega Prestranka verjetno lahko postavimo v čas, ko so gradili železniško progo Dunaj–Trst.

– današnja Terčeljeva, Lukotova in Deklevova. Ob slednji stoji tudi »pil«, ki je bil dolgo časa edino sakralno znamenje v Prestranku.

Obdobje po prvi svetovni vojni

Drugo pomembno obdobje za razvoj naselja je bilo obdobje po prvi svetovni vojni, ko so Italijani z Rapalsko pogodbo (1920) dobili naše kraje v svoje roke. Zelo hitro so spoznali prednost središčne lege kraja na prehodu Srednje in Spodnje Pivke, ki je postalo tudi mejno območje z Jugoslavijo. Začeli so graditi velika skladišča, prostore za živino, dolgo pokrito »rampo« ob železniški progi (ki je bila edina take vrste in je v vsem slovenskem prostoru še danes),

carinske urade ... Nad železniško postajo so zgradili poslopje, namenjeno vojski in policiji (danes so v njem stanovanja), in v neposredni bližini šest enakih blokov in še sedmega – reprezentančnega, v katerem sta bili kinodvorana in ambulanta. Sredi stavbe so zgradili velik, dolg balkon, ki je bil

namenjen za svečane prireditve z govornike. Nasproti stavbe so zgradili še tako imenovano Casa Balilla, v kateri je današnji Kultur-

ni dom. Na dvorišču med stavbama so postavili visok kamnit podstavek z drogom za zastavo. Zanimivo je, da so v teh »železniških blokih« stanovali samo italijanski delavci, uradniki, v individualnih hišah (pravzaprav v petih vilah) pa so živeli slovenski obrtniki in trgovci. V neposredni bližini železniške postaje so zgradili tudi Albergo – gostilno s sobami, v kateri je danes ambulanta. Na jugovzhodni strani železniške postaje so zgradili lesno tovarno Prioli (1926) in ob njej dolgo nepokrito »rampo« - ploščad za nakladanje in razkladanje (današnji Javor) ter vilo za upravljanje tovarne. Zgradili so še mogočno stavbo s polkrožnim stolpom, v kateri je bil sedež občine in šole. Število prebivalcev je naglo rastle in Prestranek postane med obema vojnama pomembno gospodarsko središče, kajti zgrajenih je bilo tudi nekaj cest. Preko Pivke je bil zgrajen tretji most (pri Čotarjevih), ki je povezoval Postojno in Prestranek s sodobnejšo cesto. Za vojaške potrebe zgradijo tudi »vojaško cesto« in z njo dobi Prestranek še četrty most preko Pivke (pri Babici – Boletovih). Cesta poteka vzporedno z železnico vse do zgornjih vojašnic v Postojni; ko je Mussolini 19. septembra 1938 prišel v naše kraje, so jo celo preplastili s asfaltom. Po drugi svetovni vojni so na tej cesti prirejali motociklistične dirke, o čemer priča kamniti spomenik ponesrečenemu dirkaču Žvabu.

Najtežje obdobje za Prestranek in njegove prebivalce je bilo v času druge svetovne vojne. Železniški most je bil dvakrat bombardiran, enkrat tudi naselje – 12. marca 1945 so bili porušeni štirje železniški bloki. Poškodovane so bile tudi nekatere individu-

V drugi polovici 19. stoletja je poslopje Mlekarna – Gostilna predstavljalo zamatke kasnejšega središča Prestranka (fotografija: arhiv Mira Cerneta).

alne hiše. Veliko je bilo vojaških žrtev in tudi tri civilne. O številu odvrgenih bomb so še dolgo časa pričale globoke jame. Železniški most je bil obnovljen že 1947, obnavljali so ga tudi nemški vojni ujetniki.

Gospodarski in kulturni razcvet

Drugi močan razvoj doživi Prestranek po drugi svetovni vojni, zlasti v 60.–80. letih. Zgrajenih je bilo veliko individualnih hiš, tako da Prestranek dobi celo ulice. Najprej postane gospodarsko središče. V nekdanjih italijanskih skladiščnih prostorih začne delovati podjetje Nanos, ki se kasneje

Mogočni hrast je premagal tudi lansko ledeno ujmo.

preseli v Postojno. Ustanovljeno je bilo močno središče Kmetijske zadruge. Na Prestranku je bilo zbirno mesto za seno; kmetje so ga vozili iz vseh koncev. Velikokrat je nastala dolga kolona vozil, ki so čakali na tehtanje. Seno so na Prestranku balirali. Znan je bil živinski sejem. Skladiščne prostore so izkoriščali tudi za pretovarjanje jabolk, sliv, jajc ...

Obenem zaživi tudi kot kulturno središče. Takoj po vojni je bilo ustanovljeno Kulturno umetniško društvo Ivan Vadnal. Dolga desetletja je kulturno življenje vodila **Irena Gabrenja**. Na oder je postavila številna dramska dela, or-

ganizirala je proslave ter nastope drugih gledaliških skupin in umetnikov. Mnogi se še spominjo nastopa Slovenskega okteta, Ladka Korošca, Beneških fantov ... Prestrančani so bili prvi, ki so lahko v javorški menzi gledali televizijske oddaje, med prvimi so dobili tudi kinodvorano – ob nedeljah je bila ob 10. uri matineja. Znani so bili po organiziranju veselice ... Razgibano je bilo tudi športno življenje. Najbolj priljubljene discipline so bile odbojka, nogomet in balinanje. Na Velcem hribu so si zgradili tudi smučarsko skakalnico. Družabno življenje je večkrat na leto popestril še »Ringelšpil«.

Šolsko središče

V šolskem letu 1953/54 postane Prestranek tudi šolsko središče. V bivši italijanski občinski in šolski stavbi je začela delovati osnovna šola. Stavba je sicer 1976 pogorela; po letu dni je bila zgrajena nova, montažna šola. Tedaj je začel delovati tudi vrtec in leto kasneje celodnevna osnovna šola, ki je bila ena prvih v Sloveniji. Obdobje vzpona na šolskem področju je močno zaznamovala dolgoletna ravnateljica **Vera Brgoč**. Šola je z leti postajala pretesna, načel jo je zob časa in tako je bilo pred dvema letoma dograjeno novo šolsko poslopje, v katerem so tudi štirje oddelki vrtca. V tem letu so ob stavbi odkrili spominsko obeležje Jakobu Dolencu – tigrovcu in aktivistu NOB.

Pokrita »rampa« na Prestranku na žalost izgublja svoj namen.

Prestranek danes

Prestranek je v svojem dokaj kratkem obstajanju doživel precej sprememb. Marsikatera gospodarska panoga je zamrla, v zadnjem času se z velikimi težavami sooča Javor. A kljub vsemu še ostaja zanimanje za območje obrtne cone »Baza« in za nepremičnine ob magistralni cesti.

Staro središče Prestranka je nekoliko opustelo, čeprav tam še delujeta pošta in ambulanta, ki jo je dolga leta vodil legendarni dr. Mate Gavran. Še vedno stoji tudi hrast – dob s 411 centimetri obsega in je nema priča nekoč zelo živahnega dogajanja ob njem in okoli njega. Najprej naj bi rastle v dolinici, ki so jo ob urejanju železniške postaje zasuli, tako da je bilo obenem zasutega tudi tri metre njegovega debela (povzeto iz knjige Pivške lipe in druga drevesa, avtorjev M. Peršič, Š. Habič, D. Fučka).

Prestranek se v zadnjih letih širi tudi ob magistralni cesti Postojna–Pivka.

Prestranek ostaja drugo največje naselje in krajevna skupnost v občini Postojna. Krajevno skupnost je skupaj s svetom kar šestnajst let vodil **Andrej Poljšak**. Poudaril je, da je bilo v tem obdobju,

Prestranek ostaja drugo največje naselje in krajevna skupnost v občini Postojna.

predvsem s prostovoljnimi delom in s pomočjo gospodarstva, uresničenih precej pomembnih infrastrukturnih projektov – ureditev prostorov KS, pločnikov,

odstranitev transformatorske postaje, postavitve dveh avtobusnih postajališč; delno so uredili tudi kanalizacijo, zaščitili so »vago« ob spomeniku NOB, po večjem delu naselja obnovili in tudi na novo postavili javno razsvetljavo ter po vseh ulicah obnovili asfaltno prevleko, sodelovali so tudi pri gradnji nove šole. Potožil pa je, da jim ni uspelo oživiti kulturnega in športnega delovanja. V tem obdobju so Prestrančani ob krizišču Ulice 25. maja in Ulice padlih borcev postavili sakralno znamenje, posvečeno sv. Družini. Kamnoseška dela je naredil domačin Stanko Bele.

Sodelovanjem do novih ciljev

Skoraj leto dni pa je predsednica KS Prestranek **Magda Jakin Črne**. Nov svet KS si je zadal smelega načrta. Najprej želijo urediti stari center Prestranka po premišljeno izdelanem urbanističnem načrtu, v katerega bi morali vključiti tudi

dokončno ureditev Kulturnega doma. V njem zdaj domujejo KS, Lovska družina in knjižnica, v dvorani doma pa je športni poligon za ekstremne športe oziroma rolnarski poligon. Uredila ga je

skupina mladih z zanimivim imenom »Dvorana«, ki deluje v okviru KUD Ivan Vadnal. V bližnji prihodnosti pričakujejo tudi dokončno ureditev kanalizacije in druge infrastrukture. Želijo urediti tudi obrežje in strugo reke Pivke. KS Prestranek že od samega začetka z gledno sodeluje z osnovno šolo, kulturno-umetniškimi društvom Ivan Vadnal in krajanji, saj skupaj pripravljajo in opravijo številne dejavnosti. Takega sodelovanja si seveda želijo tudi v bodoče in vizija novega sveta KS je vključitev in izbrava vseh potencialov, ki jih ima Prestranek, je zaključila Magda Jakin Črne.

Besedilo: Gabriela Brovc; fotografije: Foto Atelje Postojna

Zmagovalna ekipa Postojnske jame.

Velika nagrada Marketinška odličnost 2015 Postojnski jami

Podjetje Postojnska jama, ki je v zadnjem obdobju prejelo vrsto priznanj in nagrad, je veliko zmago slavilo tudi na 20. slovenski marketinški konferenci v Portorožu. 26. maja je namreč Društvo za marketing Slovenije podelilo prve nagrade za marketinško odličnost. V štirih kategorijah so jih prejela podjetja Postojnska jama, Celtra, Krka in Adriatic Slovenica. Med njimi je komisija izbrala še velikega zmagovalca: prejemnik velike nagrade Marketinška odličnost 2015 je podjetje Postojnska jama.

V društvu za marketing Slovenije pojasnjujejo, da je nagrada Marketinška odličnost leta namenjena celotnemu podjetju, ki je s svojo marketinško usmerjenostjo, miselnostjo in pristopi vzor celotni poslovni skupnosti.

Strokovna komisija, ki je med 29 prispelih prijavami naredila končni izbor finalistov, je svoj predlog pri izboru velikega zmagovalca

utemeljila: »Postojnska jama: vrhunski marketing, vrhunski rezultati. Postojnska jama je del svetovne naravne dediščine in je na agendi skorajda vsakega turista, ki obišče jugovzhodno Evropo. Letno si to znamenitost ogleda več kot pol milijona ljudi. Jama je prišla na »turistično površje« zahvaljujoč se marketingu, ki nenehno stremi k ustvarjanju potrebe. »Glede na to, da upravljamo s kulturno in na-

ravno dediščino svetovnega formata, je naša naloga predvsem vzbujanje želje po prvinskih nagonih, ki jih ima človek v svojem genskem zapisu - lepoti, tišini, temi in pustolovščini,« poudarjajo v Postojnski jami. A jama že dolgo ni le turistična točka, danes je veliko več - z dodatno »glamur« ponudbo je postala pravo doživetje. Ne čudi torej, da jim je strateška marketinška usmeritev prinesla zadovoljstvo obiskovalcev in najboljše ocene na spletnih portalih, kot je TripAdvisor. Celotna strategija podjetja namreč izhaja ravno iz marketinških odločitev, ki temeljijo na trajnostnem razvoju - vse, kar počnejo, mora biti najboljše za Postojnsko jama. »Marketinška izhodišča so zavezujoča za vse oddelke. Prodaja, vodniška služba, gostinstvo in organizacija dogodkov se morajo podrežati marketinški platformi. Vrhunski marketing pomeni vrhunske finančne rezultate.«

Predstavniki nagrajenih podjetij so o svojem uspešnem marketinškem delovanju spregovorili tudi na junijskem mesečnem srečanju Društva za marketing Slovenije. **Marjan Bagatelj, predsednik upravnega odbora Postojnska jama, d. d.** je pojasnil: *„Marketing razumem kot kulturo obnašanja vseh. 25 let sem v podjetniških vodah, vedno sem se poistovetil s produktom, skušal sem ga v najboljši luči prikazati tistim, ki jim je namenjen. Pri Postojnski Jami govorimo o gostu in o jami. Šele potem, ko so ljudje sprejeli gosta in jama, so začeli razumeti, kaj počnemo vsak dan. Marketing je najprej ljubezen. Če ga imaš rad, potem ga boš delal, z njim živel, je neizčrpen vir kreativnosti in pravzaprav nič dokončnega, saj se spreminja zaradi izkušenj in sveta.“*

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Postojnska jama, d. d.

Na odseku avtoceste pri Postojni so zasadili 1370 sadik ameriškega kleka.

izsledke njihove študije o rastlinskih protiveternih zaščitah. Prejšnji mesec so tako v sodelovanju z Drevesnico Štivan pričeli testno zasaditev ameriških klekov. »Gre za testni projekt, in ni nujno, da bo učinkoval zelo hitro, potrebnih bo nekaj let. Vegetacija v Postojnski kotlini je zelo oslajbljena in zato veter močnejši,« pravi **vodja postojnske baze Vito Meško**. Po priporočilih strokovnjakov so se odločili zgolj za eno vrsto cipresov in ameriški klek posadili v dveh vrstah. Primeren je, ker zraste do treh metrov visoko, vendar krošnja ne sega do tal, kar v spodnjem delu ustvarja preprih in vrtinčenje, s tem pa ustavlja sneg. Sadike je zagotovila Drevesnica Štivan; njeni delavci so jih zasadili v pripravljene jarke ob celotnem avtocestnem priključku Postojna, do cerkve sv. Danijela v Zalogu. Pri Razdrtem in Senožeah bodo nadaljevali jeseni, ko bo glede na temperature čas za saditev bolj primeren. Vse sadike bodo rasle na Darsovem zemljišču, zato bo DARS v celoti prevzel tudi njihovo oskrbo, kot sta zalivanje in obrezovanje. »Vse v skladu z nasveti Zavoda za gozdove,« zatrjuje Meško. Iz estetskih razlogov so poleg cipresovk posadili tudi nekaj brez in črnega bora, da omilijo navidezni vtis ograje. »Živa meja lahko zadrži nekaj vetra, vendar z njo ne moremo preprečiti izrednih razmer, kakršne so vladale tudi na dan nesreče,« opozarja Meško.

Prometna nesreča, v kateri je zaradi nenadnih snežnih zaves in slabe vidljivosti trčilo 53 vozil, je sprožila veliko vprašanj o morebitnih ukrepih glede varnosti na avtocesti. Ker v pretekli zimi to ni bil edini primer nesreče zaradi podobnih vremenskih razmer, sta Darsova uprava in krizni štab določila, da poskrbijo za: zasaditev rastlinske protivetrne zaščite, namestitve vrtljivih kamer na kriznih območjih (da bodo lahko ob izrednih razmerah avtocesto pravočasno zaprli), dodatno vremensko postajo in druge naprave za varnost na avtocesti - merilce vetra, opozorilne naprave, signalne plošče ... »Želimo, da o stanju na avtocesti vozniki niso obveščeni samo po radiu, temveč pravočasno tudi z vidnimi znaki na njihovi poti. Nekaj teh ukrepov smo že izvedli, ostali pa so del projekta, ki ga bomo zaključili prihodnje leto,« je pojasnil vodja postojnske baze.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Matej Škrli.

Na razvojni konferenci sta sodelovala tudi minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek ...

Gospodarstvo v regiji okreva

Devetega junija je v Jamskem dvorcu v Postojni potekala 7. razvojna konferenca Primorsko-notranjske regije »Netehnološke inovacije - dejstva, priložnosti in izzivi«, na kateri je Območna zbornica GZS Postojna podelila tudi priznanja za najboljše inovacije v Primorsko-notranjski regiji. Konferenca sta se udeležila tudi minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek in državni sekretar Aleš Cantarutti. Spodbuda za naprej so gospodarski kazalci za Primorsko-notranjsko regijo, ki so najboljši v zadnjih desetih letih.

Primorsko-notranjsko gospodarstvo, ki je naravnano predvsem proizvodno, je lani postreglo z izboljšano poslovno sliko in se je po deležu ustvarjenega neto čistega dobička uvrstilo na 7. mesto med 12 statističnimi regijami. Gospodarske družbe so povečale prihodke za 14 odstotkov in ustvarile 31 milijonov evrov neto čistega dobička, kar je skoraj 40 odstotkov več kot leta 2013. Povečalo se je število družb, in sicer na 1060, kar je 3,4 odstotke več kot leta 2013. Družbe so povečale tudi kapitalsko vrednost in število zaposlenih, prav tako obseg proizvodnje, ki je za 1,6 odstotkov večji od predlanskega. Skoraj polovica poslovnih prihodkov (48,4 odstotke) je bila dosežena s prodajo na domačem trgu, kar je 7,7 odstotkov bolje kot leto poprej. 40,2 odstotka je gospodarstvo zaslužilo na trgih Evropske unije, kar je za 22,9 odstotkov bolje kot leta 2013.

K izboljšani gospodarski statistiki regije je prispevalo več dejavnikov. »Podjetja so se nekoliko razdružila, rast dodane vrednosti je bila višja od rasti plač, cene energentov so se znižale, nekatere panoge so »potegnile«, nekaj podjetij pa je šlo v stečaj,« je nanizal razloge **Boštjan Požar, direktor postojnske območne gospodarske zbornice in direktor Regionalne razvojne agencije Zeleni kras**. Gonilna sila gospodarstva postaja orodjarstvo, lesarska industrija je v krču. Najpomembnejši področji poslovanja sta predelovalne dejavnosti, ki ustvarijo 52,9 odstotkov vseh prihodkov in zaposlujejo 63,9 odstotkov ljudi v regiji, ter trgovina, ki ustvari 18 odstotkov vseh prihodkov in zaposluje 10,9 odstotkov ljudi v regiji.

Kljub dobrim rezultatom težave ostajajo. »Gospodarstvo v Primorsko-notranjski regiji je naravnano proizvodno in bo imelo v novi finančni perspektivi velike težave s tem, kako priti do razvojnega denarja, ker se sredstva v skladu z operativnim programom namenijo raziskavam in razvoju, inovacijam, internacionalizaciji in človeškim virom,« je opozoril Požar. Gospodarstvo v regiji nima izdelanega razvoja, zato bo težje dostopalo do razvojnega denarja, posledično pa bo nazadovalo, je poudaril. »Obenem zaposluje veliko število ljudi, zato se bojim, da bomo imeli vrste pred uradi za delo,« je dodal. Uspešnost gospodarstva se še ni prelila v

in državni sekretar Aleš Cantarutti.

plače. Povprečna bruto plača v regiji ne dosega slovenskega povprečja (1490 evrov); znašala je 1282 evrov, kar je samo za 0,8 odstotkov višje kot leto poprej.

Dobro poslovanje so izkazali tudi mali podjetniki, ki nadaljujejo pozitivni trend že četrto leto zapored in so v primerjavi z letom 2013 prikazali za 43 odstotkov višji neto dobiček (10,5 milijonov evrov), je povedala **vodja postojnske izpostave Ajpesa Larisa Benassi**. Največ podjetnikovega dohodka so prikazali tisti podjetniki, ki so poleg zabe zasedovali še enega delavca. Ti so ustvarili dve tretjini podjetnikovega dohodka; med dejavnostmi prednjači avtoprevoznništvo, ugotavlja Benassijeva. V primeru izvoza mali podjetniki ne sledijo gospodarskim družbam, saj le 10 odstotkov od prodaje ustvarijo na tujih trgih, je povedala Larisa Benassi na tiskovni konferenci teden dni pred razvojno konferenco.

Sedmo regijsko srečanje je na dnevni red uvrstilo netehnološke inovacije. Te »se nanašajo na mnoge procese, ki so potrebni, da tehnološka inovacija pride na trg, doseže dodano vrednost in jo kupci sprejmejo,« je njihov pomen opredelila **dr. Metka Stare s Fakultete za družbene vede**. Večinoma gre za inovacije v marketingu, organizaciji poslovnih procesov v podjetju, za procese oblikovanja proizvodov ... Tudi v regiji so na področju netehnoloških inovacij v zadnjem času storili konkretne korake. V okviru projekta SMART INNO, financiranega iz EU sredstev, so na RRA Zeleni kras pilotno vzpostavili Center za inovativnost in razvoj, ki bo spodbujal kulturo inoviranja in razvojno miselnost v javnem in zasebnem ter v neprofitnem in profitem sektorju. »Razvojno usmerjene posameznike, podjetnike, odločevalce in oblikovalce politik, raziskovalno-izobraževalne organizacije ter nevladne organizacije bo center spodbujal k ozaveščanju o lastnem in širšem, družbenem razvoju s

Med prejemniki srebrnih priznanj je tudi podjetje Efos iz Razdrtega.

poudarkom na razumevanju inovacij in inovacijskega ekosistema,« je pojasnil namen centra Boštjan Požar.

Udeležence je nagovoril **minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek**, ki je poudaril, da je mednarodna konkurenčnost danes v največji meri odvisna od stopnje inovativnosti. Predvsem netehnološke inovacije prispevajo večino vseh novih delovnih mest in dvig konkurenčnosti. Vloga države na tem področju pa je prek horizontalnih ukrepov izboljšati okvirne pogoje za podjetništvo in inovacije. **Državni sekretar v službi vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko Franc Matjaž Zupančič** ter **državni sekretar na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Aleš Cantarutti** sta nanizala finančne spodbude na področju podjetništva in inovativnosti, ki so oziroma bodo na voljo v obdobju 2014-2020.

Območna zbornica GZS Postojna je na konferenci podelila pet bronastih priznanj in dve srebrni, ostali pa so prejeli diplome. Med izbranimi inovatorji niso podelili najzlahtnejšega priznanja. Med prejemniki srebrnih priznanj je tudi skupina iz podjetja Efos iz Razdrtega: **Matej Štefancič, Dejan Jerič, Peter Čebokli, Mateja Štefancič, Martin Pec in Gregor Belušič** - v sodelovanju z Inštitutom za hmeljarstvo in pivovarstvo iz Žalca ter oddelkom za biologijo univerze v Ljubljani so razvili avtomatsko past Trapweed Aura, ki privablja koruzno večjo, eno od ekonomsko najbolj pomembnih škodljivcev.

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: arhiv GZS OZ Postojna.

Zmagovalka letošnjega natečaja je lesena igrača z imenom »Ti in jaz« avtorice Mateje Požar.

V Vrtcu Postojna je inovativnost doma

V Vrtcu Postojna so letos drugič zapored pripravili natečaj Moja ideja – nova igrača, namenjen strokovnim delavcem iz slovenskih vrtcev. Tokrat je komisija ocenjevala 44 avtorskih didaktičnih igrač in jih med njimi izbrala pet, ki so prejele odlično oceno in s tem zaščitni znak »Moja igrača.« Sedemčlanska strokovna komisija, ki je bila letos še strožja kot lani, je pri igračah ocenjevala vzgojne in izobraževalne lastnosti, izvirnost in estetiko, pa tudi varnost in kakovost izdelave.

Komisija je zadovoljna, saj je letos na natečaj prispelo vsaj 8 tako izvirnih in perspektivnih igrač, da bi jih lahko že ponudili na trgu. Samo ena med njimi pa pri otrocih poleg tekmovalnosti spodbuja predvsem socialni čut, zato so ji prisodili prvo mesto. To je igrača z imenom »Ti in jaz« avtorice Mateje Požar iz postojnskega vrtca. »Igrača je iz naravnega materiala, lesa, obnem pa je tudi izvima.« je v imenu komisije povedal eden od ocenjevalcev, **Miran Žitko z Občine Postojna**. Nagrajena igrača je prejela tudi Certifikat o skladnosti, ki ga podeljuje Oddelek za lesarstvo Biotehniške fakultete. Poleg zmagovalca in prvih petih mest je komisija razglasila še pet drugih, 29 tretjih mest in podelila pet priznanj za sodelovanje. Znak Moja igrača, ki ga je Vrtec Postojna letos podelil prvič, nosi pomembno sporočilo za starše, pravi **ravnateljica Tonja Ferjančič**. »Moja igrača je vama igrača, saj jo je zasnoval vzgojitelj, ki najbolj pozna sposobnosti in posebnosti posameznega otroka.« V vrtcu Postojna je inovativnost doma, poudarja Ferjančičeva. »Pri nas se zavedamo, da je biti vzgojitelj posebno poslanstvo. Ob opazovanju otroka se rojevajo ideje za nove igrače in ustrezen razvoj otroka na posameznih področjih. Izhodišče je otrok, njegova igra je instrument vzgojiteljeve ustvarjalnosti, ki ne potrebuje posebnih nagrad in stimulacij.« Nekateri igrači iz postojnskega vrtca so v postopku pridobivanja certifikata. »V oddelkih, kjer so nastale, se otroci z njimi že igrajo, kasneje si jih bo mogoče tudi izposoditi. Kako bodo otroci v slovenskih vrtcih dejansko lahko posegali po vseh teh igračah, pa je del našega novega projekta.« še pojasnjuje ravnateljica, ki za natečaj v naslednjem letu napoveduje tudi novosti.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv Vrtca.

Pobuda za waldorfski vrtec v Postojni

Leto pomlad so ponudbo vrtčevske vzgoje v občini popestrile igralne urice, ki jih je izvedla "Iniciativa za ustanovitev waldorfskega vrtca v Postojni". Kot ocenjujejo v iniciativi, so bili starši malce zadržani, kljub temu pa bodo pobudo, ki bi v naše kraje pripeljala pedagogiko priznanega avstrijskega filozofa in antropozofa dr. Rudolfa Steinera, nadaljevali tudi jeseni.

Aprila in maja so ob četrtek in Srednji gozdarski in lesarski šoli starši z otroki od tretjega leta starosti do vstopa v šolo spoznavali način dela v vrtcih, ki temeljijo na waldorfski pedagogiki. **Razvojna psihologinja Hedvika Turk** iz »Iniciative« pojasnjuje, da omenjena pedagogika v največji meri upošteva otrokov razvoj, saj ga podpira na vseh področjih odraščanja brez uporabe večjega števila vsebin. Sledi namreč otrokovi potrebi po igri, upošteva dejstvo, da je otrok v predšolskem obdobju predvsem čustveno bitje in da se uči z zgledom. "Delo pedagoga je zavedanje, da nas otroci potrebujejo, saj smo zanje zelo

Trije avtobusi otrok iz socialno šibkejših družin bodo šli na morje.

150 otrok bo šlo na morje

Zadnje majsko soboto se je na igrišču ob Šolskem centru Postojna odvijala dobrodelna prireditve Peljimo otroke na morje!, ki so jo v sodelovanju s Športno zvezo Postojna in Kočo Mladika pripravili prostovoljci Mi Znamo.

V zgodnjih popoldanskih urah so se na turnirjih v košarki (3 x 3) in v malem nogometu pomerile zagnane športne ekipe. V košarki so si prvo mesto priborili postojnski gasilci, drugi so bili veterani, tretja pa ekipa Občine Postojna. V malem nogometu je prvo mesto slavila Slovenska vojska, na drugem so pristali Mladi in na tretjem ekipa postojnskih gasilcev.

Za otroke so pripravili ustvarjalne delavnice (muzejsko in likovno), družabne igre in pravljico v izvedbi KŠD Harlekin. Za vse generacije pa je bil od popoldneva do noči zabaven tudi turnir Fillhole. Ljubitelji glasbe so prišli na svoj račun v poznem popoldnevu. Na koncertu se je domačim glasbenim izvajalcem – skupinam Akordi, Pivo in čevapi, Matic Marentič, Outsiders, Norton, Pelhan, AC DC cover band – pridružila tudi gostujoča pevka Polona Furlan.

Dobrih namenov organizatorjev ni odvrnila niti popoldanska ploha in navkljub nekoliko slabšemu obisku so obiskovalci z donacijami zbrali kar 2.200 evrov. Vsota bo zadoščala za tri polne avtobuse otrok iz socialno šibkejših družin, da bodo lahko uživali delček počitnic na morju. Obiskovalci prireditve, ki so prispevali v dobrodelne namene, so v zameno dobili majice in odlično pogostitev – pasulj in palačinke.

Organizatorji se ob tej priložnosti zahvaljujejo tudi vsem podpornikom in donatorjem, ki so pripomogli k uspešni akciji. V začetku junija so zbrane donacije v obliki simboličnega čeka slavnostno predali Športni zvezi Postojna za izvedbo počitniškega programa.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Miha Dolenc.

pomemben kašipot. Otroci lahko živijo svojskost lastne osebnosti le ob resnično dobrem vzoru, vrednem posnemanja. Starši so vključeni veliko bolj, kot smo sicer navajeni," pove Turkova. Zaradi občutka varnosti svojih najmlajših so bili na igralnih uricah prisotni starši, ki so bili vključeni v vzgojni proces tako, da so opravljali manjša ročna opravila, kot na primer brušenje, pletenje, šivanje.

Waldorfska pedagogika je svojo priložnost dobila pri nas leta 1992, ko je v Ljubljani pričela delovati prva waldorfska osnovna šola. Danes so v Sloveniji že štiri tovrstne osnovne šole, gimnazija, glasbena šola in več kot deset vrtcev. Hedvika Turk že vrsto let spremlja porast waldorfskih šol in vrtcev po Sloveniji, kjer so bili starši tej ideji bolj naklonjeni, zato že sedaj vabijo starše, da se jeseni pridružijo eni od četrkovih igralnih uric po waldorfskih pedagoških načelih, saj ta dosegajo cilj, katerega rezultat je celostno vzgojen, izobražen in zadovoljen posameznik.

Alenka Furlan Čadež

Patricija Može

V Postojno jo je pred osemnajstimi leti pripeljala ljubezen. Otroštvo in mladost je prežvela v ljubeči družini, ki je gojila zdrav odnos do življenja. Večja kmetija v Podnanosu je pač potrebovala pridne roke cele družine. Po očetovi prezgodnji smrti so morali mama in trije otroci nadomestiti praznino v svojih srcih pa tudi pri delu v vinogradu in na polju. A zato so bili otroci, ko so se podali na samostojno pot, opremljeni z dobro življenjsko popotnico: delavnostjo, vztrajnostjo in s čutom za sočloveka.

Patricija Može je diplomirana sociologinja, do magistrskega naziva pa ji manjka le še korak. Letos je nastopila drugi petletni mandat direktorice Centra za socialno delo Postojna. Njena poklicna pot je v preteklosti vijugala predvsem po poljih gospodarstva, soočila pa se je tudi z izkušnjo brezposelnosti. Iz Postojne se je štiri leta vsak dan vozila na delo v Novo Gorico, kjer je na RRA vodila projekte na področju človeških virov v povezavi z gospodarstvom in dobila dragocene izkušnje na kadrovskem področju. To je bilo precej naporno obdobje, saj je ob delu in dveh majhnih otrocih obiskovala predavanja in opravljala izpite na podiplomskem študiju. Naslednji mejnik njene zaposlitve je bilo podjetje Postojnska jama, kjer je napredovala v vodjo službe za organizacijo in razvoj. Leta 2010 pa je postala direktorica Centra za socialno delo Postojna.

Patricija izžareva veliko energije, idej, nenehno željo po učenju in širjenju obzorja. Z zadovoljstvom je izkoristila vsako priložnost za dodatno izobraževanje, celo v času brezposelnosti ni zapadla malodušju: »Verjamem, da vsako znanje enkrat pride prav. Znanja ti nihče ne more vzeti.« Tudi izkušnje, pozitivne in negativne, so ji koristile pri razumevanju sočloveka in življenja samega. Z veliko podporo moža in njegovih staršev je uspela usklajevati družinske, službene in študijske obveznosti. »Zadnja leta je veliko lažje, saj sta sinova že precej samostojna. Hkrati se zavedam, da so njuna najstniška leta obdobje, ko lahko še ujamemo naše skupne trenutke, in jih ne želim zamuditi.«

Kako ji uspe vzpostaviti zdravo mejo med službo in zasebnim življenjem, če se njeno službeno življenje prepleta z vsakodnevnimi stiskami ljudi? »Rada delam z ljudmi in menim, da imam čut za sočloveka, kar je predpogoj za delo na socialnem področju. Težje pa je ob zaključku delovnega dne pustiti tuje težave za zaprtimi vrati Centra. Iz izkušnje sem se naučila, da nisem odgovorna za vsako stisko in težavo uporabnika; svoje delo moram op-

raviti strokovno in z veliko mero empatije, vendar je potrebna tudi volja in aktivnost tistega, ki potrebuje pomoč. Če tega ni, imamo tudi mi zvezane roke. V teh letih sem uspela najti »ventile«, ki mi pomagajo, da se ponoči ne zbujam zaradi vsakega primera. To so predvsem športne aktivnosti – kolesarjenje, tek in zlasti planinarjenje. Skoraj vsak konec tedna se na primer povzpnem na Nanos, največkrat sama, da v miru očistim svoje misli.«

»Žal nas zakonodaja sili v birokracijo, ni pa opaziti, koliko je bilo dejanskega dela s stranko.«

Ko je prevzela vajeti postojnskega centra za socialno delo, ga je želela razvijati v njegovem dobesednem pomenu – kot središče, kjer delajo z ljudmi, ne pa kot institucijo, ki se ukvarja z birokratskimi postopki. Vendar uzakonjenih postopkov ni mogoče spremeniti: »Če človek v stiski ne naleti na strokovnega delavca, ki mu prisluhne, ne more vzpostaviti zaupanja. Žal nas zakonodaja sili v birokracijo, ni pa opaziti, koliko je bilo dejanskega dela s stranko. Včasih so šle socialne delavke za vsako izdano denarno pomoč na dom, se pogovorile z ljudmi, ugotovile, v kakšni stiski so – to je bilo socialno delo v pravem pomenu besede. Zdaj imamo vse na enem mestu, od tistih, ki ne potrebujejo naše pomoči, ampak prinesejo le vlogo za otroški dodatek, do onih, ki prosijo za denarno socialno pomoč, ker so njihovi prihodki nižji od 269 evrov. To pomeni, da so v stiski in tem ljudem bi se morali bolj posvetiti, a se jim ne moremo.«

Med primorskimi občinami izstopata postojnska in pivška po številu vlog za denarno pomoč. V postojnski občini imamo okrog 480 prejemnikov denarne socialne pomoči. Vedno več je tistih, ki uveljavljajo pomoč za hrano. »Ljudem z nizkimi dohodki, ki se trudijo plačati vse obveznosti, res primanjkuje denarja za hrano. Na drugi strani pa so tisti, ki z denarno pomočjo za hrano plačajo vrtoglavi znesek za telefon ali kupujejo nezdravo hrano. Ti

ljudje bi potrebovali ne le denarno pomoč, ampak tudi pomoč pri življenjskem funkcioniranju, da bi bili sposobni odgovornega življenja. To normalno funkcioniranje družin nam je nekako ušlo iz rok.«

Patricija prikima ob pripombi, da so včasih v večji stiski družine, v katerih delajo starši za nizke plače, niso pa upravičeni do pomoči. »Mislim, da imamo kar nekaj ljudi v občini, ki uspejo preživeti brez dela, le s socialno pomočjo. Nekateri enostavno izračunajo, da se jim ne splača delati za nizko plačo. Kljub varovalkam nimamo povsem pravičnega sistema, ki bi preprečeval zlorabe.« Strokovni delavci na centrih za socialno delo se vse bolj soočajo tudi z nasiljem v družinah. Število prijav narašča zaradi večje ozaveščenosti žrtev in družbe. »Interventno službo imamo tudi izven poslovnega časa; ko nas pokliče policija, smo dolžni poskrbeti za žrtev. Samo izven delovnega časa imamo letno do 50 intervencij,« pojasni Patricija. Žrtve so največkrat ženske, otroci; vse več je nasilja med mladostniki in tudi ekonomskega nasilja nad starostniki, saj njihova pokojnina lahko predstavlja pomemben vir dohodka mladim družinam ali pa so starostniki za otroke strošek, če morajo doplačevati namestitev v domu za ostarele. Nasilje je poraslo v času gospodarske krize; ko je več finančnih težav, se krhajo tudi družinski odnosi, več je odvisnosti (zlasti od alkohola), depresij.

Prav v primerih nasilja so nekateri centri za socialno delo doživeli medijski linč, češ da so odreagirali prepozno ali nestrokovno. Postojnskemu centru se to na srečo ni zgodilo. Vendar Patricija obžaluje, da so v javnosti izpostavljeni primeri, ko centri niso bili uspešni, nikoli pa ni izpostavljen vsaj del tistega, kar so naredili. Opozarja tudi na nevarnosti, ki so jim izpostavljene dežurne strokovne delavke: »V razmerah, ko smo dolžni odreagirati, je dežurna strokovna delavka sama, sredi noči, v civilnem avtu, s torbico in mobilnom, ker je pomembno, da pomagamo žrtvi in smo neopazni. Policisti in reševalci imajo zaradi opreme in dela v skupini ali vsaj v paru vseeno zagotovljene

večjo varnost. Včasih bi rada povedala, kaj vse delajo kolegice na terenu in kako pogumne so.« Zaposleni na centru za socialno delo se dnevno srečujejo s težavami, stiskami ljudi, z jokom, s povzdignjenimi glasovi. »V redkih trenutkih lahko zaznamo iskrice v očeh naših strank in teh bilk se moramo oklepati,« pravi Patricija Može.

Ob nastopu drugega mandata jo je napolnilo spoznanje, da ima podporo v kolektivu, kar ji veliko pomeni. Priložnosti za izboljšanje dela, klime v kolektivu in odnosov je še veliko – tako kot je veliko novih strokovnih izzivov. Direktorica si prizadeva za večjo preventivno vlogo Centra, seveda v povezavi z lokalno skupnostjo: da bi Center za socialno delo postal koordinator na socialnem področju in vzdrževal mrežo dobrih odnosov z vsemi dejavniki na socialnem področju; da bi hitro prepoznava potrebe ljudi in odreagirala nanje. Občini Postojna in Pivka pomagata s sofinanciranjem različnih preventivnih programov, kot so: Projekt Človek, Mavrična hiša, dnevni center za otroke in mladostnike, Moja kuhinja ...

Prepričani smo, da bomo v Postojnskem prepihu še večkrat pisali o uresničevanju navedenih načrtov.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Tomaž Penko.

Dogajanje v državnem zboru je pred poletjem menda vedno pestro, in tudi letos ni nič drugače. V parlamentarnem postopku je že nov svezjenj volilne zakonodaje, s katero se želi sistemsko urediti pogoje za kandidiranje za izvolitev na lokalnem in državnem nivoju kot tudi za prenehanje funkcije oz. mandata. Seveda naletimo ob tem na veliko nasprotovanje, predvsem z argumentom, da se omejuje pasivna volilna pravica, vendar očitno v naši državi ni samoumevno, da pravnomočno obsojeni na nepogojno kazen zapora ne morejo kandidirati, zato je to potrebno opredeliti zakonsko.

Veliko se je govorilo tudi o davčnih blagajnah, ki bodo prinašale, gledano dolgoročno, pozitivne učinke. S tem zakonom in dopolnilnimi ukrepi se bo

zmanjšal obseg sive ekonomije, povečal prihodek državnega proračuna in uredilo poslovanje z gotovino.

Nekaj »prahu« je dvignila tudi deregulacija poklicev. Novela Zakona o trgovini bo podlaga za večje zaposlitvene možnosti in povečanje konkurenčnosti, saj prinaša zmanjšanje administrativnih ovir za opravljanje poklica trgovski poslovodja in prodajalec. Novela s spremembo zasleduje še poenostavitve poslovnega okolja, ki delodajalcu prepušča prosto izbiro ustreznega kadra za delo v trgovini in hkrati zmanjšanje stroškov prekvalifikacije delavca.

Na sejah se je pogosto pojavila tema nove mreže nujne medicinske pomoči (NMP) oz. novega Pravilnika nujne medicinske pomoči. Čas za pripombe na osnutek Pravilnika je bil do 22. maja, zato na končno verzijo še čakamo. Vsekakor pa Pravilnik zasleduje cilj, da bodo kritično bolni in poškodovani pacienti kakovostno oskrbljeni na celotnem ozemlju Slovenije. Nov sistem predvideva večje število dispečerskih centrov, več izvozov nujnih reševalnih vozil, večje število zdravnikov v NMP, več laboratorijev in lekarn.

Poslanci delamo predvsem na državnem nivoju, seveda pa se po svojih najboljših močeh aktivno vključujemo tudi na lokalnem nivoju in pomagamo reševati težave po svojih najboljših močeh.

Trenutno se trudim, da bi prišlo do prekategorizacije lokalne ceste Planina–Unec v državno, saj ta služi kot obvozna v primeru prometnih nesreč na avtocesti med Logatcem in Postojno. V Postojni bi bilo po mojem mnenju potrebno spremeniti tudi semaforizirano križišče pri Livu v krožišče, da bi izboljšali prometno in pretočnost prometa. Aktivnosti je seveda še mnogo več, a o njih v kateri naslednjih številkih. Do takrat bo morda kaj že tudi realizirano.

Vsem skupaj želim lepo in veselo poletje. Izkoristite ga kar najbolje!

Erika Dekleva, poslanka v DZ

tem, smo se pri predavanjih osredotočili kar na vse teme, ki zajemajo turizem. Nekaj predavanj, ki so potekala na LU Postojna, sem kot mentorica opravila sama, medse pa smo povabili tudi Alenko Veber, ki nam je slikovito predstavila Babno Polje, muzeje na Slovenskem in svojo knjigo Božično-velikonočni spomini. Le-ta nas je z veseljem popeljala do Babnega Polja in nam predstavila na novo preurejeno Rihtarjevo domačijo.

Kar nekaj odličnih predavateljev se je zvrstilo na našem krožku. Tako smo gostili Marjeto Marinčič, ki ni mogla skriti svojega velikega navdušenja nad gozdovi in zlasti slikovito naravo Mašuna. Spoznali pa smo jo tudi kot veliko ljubiteljico rjavega kosmatinca. Majda Debevc nas je popeljala v svet zgodovine in pridelave vin ter slastne čokolade. In še kar nekaj odličnih predavateljev smo imeli priložnost spoznati. Človek bi jih kar ne nehal poslušati. Še posebej smo ponosni, da smo imeli čast gostiti prof. dr. Janeza Bogataja – etnologa, ki je bil začuden nad tako številčno skupino udeležencev krožka Potepajmo se skupaj. Tako je z velikim veseljem in na svojstven način pričaral običaje na Slovenskem.

Veliko udeležencev se udeležuje tako predavanj kot izletov, na katerih spoznavamo in odkrivamo manj znane koticke Slovenije. Lahko se pohvalimo s kar veliko bero izletov. Vsi drvijo in hitijo na ogled Bavarskih gradov, premalo pa se zavedamo lepote naših slovenskih gradov. Kar nekaj smo si jih ogledali. Med njimi so impozantni grad Kromberg, grad v Podsredi, grad v Sevnici, Celju ...

No, pa še kar nekaj nam jih je ostalo za ogled. Poleg slikovite narave in kulturne dediščine v svoj program vključimo tudi razne degustacije, kot so pokušina sira, vin, divjačinskega golaža s polento ... Ne smemo pa pozabiti tudi drugih zanimivosti, ki smo jih vključili v naša potepanja na pol- oz. celodnevni izletih. Mednje nedvomno sodi ogled ultralahkih letal podjetja »Pipistrel« v Ajdovščini, razstave Maksima Gasparija, razstave svetovno znane popotnice Alme Karlin, spoznali smo se z odlično poznavalko rib – brancina – dr. Ireno Fonda in še kaj bi se našlo ... Idej in zamisli nam ne primanjkuje, saj prav vsak udeleženec naše skupine z idejami pripomore k prijetnemu druženju ter veselemu potepanju. Med seboj smo že stkali prave prijateljske vezi, zato naj zaključim z japonskim pogovorom o prijateljih: »Če imaš prijatelja ob sebi, ni nobena pot predolga.«

Damijana Repe Foto: Arhiv LU Postojna

Vseživljenjsko učenje – možnosti in priložnosti za priseljenke

Ljudska univerza Postojna se je vseslovenski manifestaciji Teden vseživljenjskega učenja pridružila tudi z organizacijo strokovnega dogodka z naslovom Vseživljenjsko učenje – možnosti in priložnosti za priseljenke.

Igrišče za gledališče

V letošnjem šolskem letu je OŠ Prestranek sodelovala v projektu Igrišče za gledališče, ki ga je pripravil Zavod Bunker

Projekt Igrišče za gledališče prinaša sodobno gledališče v šole po vsej Sloveniji in skuša nagovoriti učence tudi kot ustvarjalce. Osnovni namen projekta je bil zaposliti mlade gledališke ustvarjalce za izvajanje kulturno-umetniških vsebin po šolah. V projektu je sodelovalo več kot 20 šol iz vse Slovenije, na katerih so mladi zaposleni ustvarjalci sodelovali pri izvedbi obveznih izbirnih vsebin (gledaliških klubov in deloma plesa), pri pouku slovensčine in predmetov, kjer je predvideno izobraževanje o umetnosti ter pri urah drugih predmetov, kjer so preizkušali umetniške pristope na povsem neumetniških vsebinah. Najprej smo si februarja v Stari elektrarni v Ljubljani ogledali predstavo Pista sveta, kateri so sledile delavnice z različnimi umetniki, ki so skušali otroke pripeljati do večjega razumevanja ogledane igre in ustvariti nek svoj nov dogodek. Sledila je učna ura za 6. razred, ki sta jo izpeljali učiteljica Urška Tušar in glasbenica Polona Janežič. Vsaka na svoj način sta pristopili k uri tehnike in otrokom prikazali malce drugačen pristop k učnemu procesu. Pri tem sta nam pomagala dva zunanja umetnika: Andrej Jus – gledališki režiser in Nataša Živkovič – plesna koreografinja. Z njima smo igro dodelali in izpili do te mere, da smo jo lahko premierno 19. maja odigrali na naši šoli, dan kasneje pa še na zaključku prireditve na sevniskem gradu, kjer smo se predstavile vse

Namen tovrstnih dogodkov, ki se širom Slovenije odvijajo na podlagi projekta Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) 2014–2015 v Sloveniji je na lokalni ravni prikazati raznolike dejavnosti na področju spodbujanja temeljnih zmožnosti odraslih, predstaviti dosežke ter opredeliti priložnosti in izzive. Ker se na Ljudski univerzi soočamo z naraščajočim povpraševanjem priseljencev po svetovalni pomoči na področju izobraževanja odraslih in vse številčnejšemu zanimanju za učenje ali potrjevanje znanja slovensčine, smo se odločili, da bomo tematiko v naši regiji posvetili prav ranljivi ciljni skupini priseljencev. Verjamemo namreč, da prav krepitev temeljnih zmožnosti, ki se odvija skozi vseživljenjsko učenje, pomembno sodeluje pri integraciji priseljencev v našo družbo in s tem pripomore h krepitvi družbene kohezivnosti.

Dogodek je potekal 26. maja v obliki izredno dinamične okrogle mize, na kateri so kot gostje sodelovale varuhinja človekovih pravic Vlasta Nusdorfer, direktorica CSD Postojna Patricija Može in vodja projekta Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih na Andragoškem centru Slovenije Tanja Vilič Klenovšek. Skozi prizmo strokovnih izkušenj so sodelovnice izpostavile aktualno problematiko priseljencev in možne rešitve, ki se nakazujejo skozi nekatere že prepoznane dobre prakse ter poudarile pomen razvoja temeljnih zmožnosti priseljencev skozi različne načine vseživljenjskega učenja za učinkovito integracijo v našo družbo. Sledila je predstavitev Maryana Anticha, ki kot dobitnik priznanja ACS za promocijo učenja in znanja odraslih, skozi lastne izkušnje dokazuje pomen vseživljenjskega učenja za kakovostnejše življenje priseljencev. S svojim pozitivnim prispevkom je presenetil navzoče in ponudil številne iztočnice za zanimivo razpravo, s katero se je strokovni del dogodka zaključil.

Erika Švara

Malo drugače po Postojni

OŠ Antona Globočnika Postojna in Ljudska univerza Postojna sta v Tednu vseživljenjskega učenja organizirali zanimiv medgeneracijski potep po Postojni s kulturnim priokusom. Na čudovit majski dan smo se ob zanimivi razlagi, ki so jo skupaj z mentoricama Nevenko Trenta in Damijano Repe pripravile učenke 5. b razreda, podali skozi naše mesto in nanj pogledali z novimi očmi. Pot, ki je potekala od stavbe Notranjskega muzeja vse do Globočnikove grobnice na postojnskem pokopališču, nam je razkrila številne kulturne posebnosti mesta in nas seznanila z mnogimi znamenitimi osebnostmi, ki so tu živele in delovale. Spomnila nas je na bogastvo našega kraja, ki ga skozi vsakdanje hitenje marsikdaj spregledamo in vse prerađi pozabimo. Potep, ki je mikaven tako za domačine kot turistične obiskovalce bi lahko postal uradna učna pot, saj so na Globočnikovi šoli pripravili razgiban vsebinski program z oznakami poteka poti na zemljevidu. Upamo, da se nam bo na prihodnjih potepih pridružilo še več vedoželjnejšev, ki bodo tako spoznali, kako lepa in bogata je Postojna.

Erika Švara

Pohvalno je, da je projekt vključil tudi šolo s prilagojenim programom. PUM Radovljica in oddelk romskih otrok. Vsi udeleženci so svojo nalogo opravili odlično.

sodelujoče šole. Vsak udeleženec projekta je v čudoviti grajski atmosferi prikazal svoj »izdelek«, rezultat dela, ki je nastalo v sodelovanju z različnimi umetniki. Dogodek je potrdil, da smo skupaj sposobni ustvariti kvalitetne in zavirljive predstave, recitale, glasbene in druge umetniške stvaritve.

Vodja projekta na OŠ Prestranek: Ana Kaluža

Potepajmo se skupaj ...

V okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje na Ljudski univerzi Postojna že 4. leto zapored poteka krožek z naslovom Potepajmo se skupaj pod vodstvom Damijane Repe. Kot njegova mentorica in koordinatorka moram priznati, da sam začetek ni bil enostaven. Čeprav sem kot dipl. org. turizma in spec. managementa med izobraževanjem imela ogromno idej in zamisli, sem morala na prvih srečanjih precej stvari prilagoditi ciljni skupini slušateljev. Prvo leto nas je bilo le 16 ... in človek bi kar obupal. Pa trud ni bil zaman, saj skupina danes, po štirih letih uspešnih srečanj, šteje že blizu 70 članov. Lahko se pohvalimo, da smo kar mešana družbica, saj so za predavanja oz. izlete navdušeni tako ženske kot moški predstavniki.

In kaj se je dogajalo v naši družini, da je postajala iz leta v leto številčnejša? Skupaj smo strnili glave in oblikovali programe predavanj in izletov. Ugotovili smo, da nam je Slovenija tako z vidika naravne kot kulturne dediščine še vedno velika neznanka. Da pa ne bi ostali le pri

Dobrodelna športno-kulturna prireditiv

Organizatorji prireditve Peljimo otroke na morje se zahvaljujejo vsem podpornikom in donatorjem, ki so pripomogli k uspešno izpeljani akciji.

V začetku junija so zbrane donacije v obliki simboličnega čeka slavnostno predali Športni zvezi Postojna za izvedbo počitniškega programa. Ček sta iz rok prostovoljk Maje Marentič in Mateje Kocman prejela Tomo Tiringar, tajnik, in Marjan Nagode, predsednik Športne zveze Postojna. Povedala sta, da bo športna zveza s temi sredstvi lahko organizirala tri avtobusne prevoze otrok na zaslužen oddih na morje.

Donatorji Peljimo otroke na morje!

Koča Mladika • Športno društvo CICI Poskok • Postojnska jama d. d. • Pizzerija Minutka • Gostilna Na mostu • Tropic bar • Kavarna Cappuccino • Time Out Cafe • Bolk Bar • Pizzeria Avio Pub • Klub Jazzy • Hajdari Besim s. p. • Si.mobil d. d. • Medijski sponzor: Radio 94

Počitniško dogajanje za otroke

Počitnice so tu, naši otroci se jih že veselijo. Večina staršev pa si beli glavo, kako urediti varstvo za svoje otroke.

Zato nevladni organizaciji Športna zveza Postojna v sodelovanju z Mladinskim centrom Postojna vabita vse otroke, da se vključijo v športno ustvarjalne aktivnosti, ki jih prirejajo zanje. Počitnice so razdeljene v 3. sklope.

V prvem in tretjem sklopu (29. 6. - 3. 7. in 6. 7. - 10. 7. 2015 ter 25. in 26. 8.) počitniškega programa se bodo otroci lahko zabavali na izletu na morje, se brezplačno udeleževali v raznih športnih aktivnostih v Športnem parku Postojna in drugih športnih površinah, prvič pa bo v okviru tega programa na voljo tudi brezplačna šola tenisa.

V drugem sklopu (3. 8. - 14. 8.), bo v Mladinskem centru Postojna potekalo brezplačno 10-dnevno počitniško varstvo za otroke, kjer se bodo zabavali ob spoznavanju svojega kraja, hkrati pa osvajali osnove tujih jezikov.

Več informacij za prvi in tretji sklop na Športni zvezi Postojna (041 688 642 oziroma 05 720 25 41), kjer lahko dobite tudi prijavnice za športni del počitniškega programa.

Za drugi sklop pa lahko kontaktirate Mladinski center Postojna (040 798 222), kjer bodo na voljo tudi prijavnice.

Prijavnice so na voljo tudi na spletni strani občine Postojna.

Lepote in pasti sladkega življenja

V Tednu vseživljenjskega učenja smo na OŠ Prestranek izpeljali predavanje izr. prof. dr. Nataše Debeljak o uporabi sladkorja v vsakodnevni prehrani.

Predavateljica, zaposlena na Inštitutu za biokemijo, Medicinske fakultete v Ljubljani, nam je predstavila pomen zmanjšane uporabe sladkorja, saj ga pri nas še vedno porabimo veliko preveč. Obiskovalci predavanja smo dobili tudi nekaj uporabnih nasvetov glede lažjega odločanja, kaj kupiti ter kaj jesti in spiti, saj je sladkor prisoten tudi v izdelkih, ki na prvi pogled veljajo za zdrave. Po predavanju smo izpeljali delavnico tehtanja sladkorja v priljubljenih pijačah. Tako smo nazorno prikazali, koliko sladkorja vsebuje politraska plastenka sladke tekočine in se ob tem tudi krepko zamislili, koliko sladkorja zaužijemo po nepotrebnem.

Mojca Štembergar

Postojna piše - Pistojna

Slikarji imajo slikarska društva, pevci zbere, planinci pohode, delavci sodelavce, prodajalci nejevoljne stranke... skratka vsi imajo nekoga, s katerim se lahko pogovorijo o skupni temi – najsi pridejo skupaj ali pač ne. Le pisci in pisatelj v Postojni smo raztreseni sem in tja, kot nas pač burja pometi.

Osebnost, kot ljubiteljska pisateljica in bralka pogrešam družbo. Pogrešam bralce enakih žanrov, da bi se z njimi veselila ali jezila nad zadnjo knjigo v svoji najljubši seriji. Pogrešam izkušnje, ki bi si jih lahko delila z nekim pisateljem, iščem sotrpine, da bi en za drugega navijali, ko bi blodili vsak po svojem fantazijskem svetu in iskali pot iz besednih labirintov. Konec koncev, iščem nekoga, s katerim bi skupaj napisala zgodbo ali dve, pa ga nimam namena iskati med neznanci po internetu. Srečanje je namenjeno vsem piscem, ne glede na sfero pisanja – lahko ste konjičkarji, fantazij-ski pisci, literati, poeti, novinarji ali pisci strokovnih člankov. Lahko ste tudi prepričani, da pisanje ni vaša močna plat, pa bi bili radi vključeni v raziskovalni proces in bi za vas pisal nekdo drug. Morda iščete soavtorje?

Saj vem, vse se dobi na spletu, ampak še vedno je stik z otipljivimi ljudmi tista sila, ki zariše mejo med našim notranjim svetom in tistim, ki mu rečemo resničnost. Zatorej ustvarimo stičišče, kjer si vsak lahko najde somišljenika!

Srečanje bo 15. julija ob 18. uri v čitalnici Knjižnice Bena Zupančiča Postojna. Več o zamisli, pa manj poetično na: www.facebook.com/groups/pistojna/ Vanja Mahnič Markovčič

KAM DANES

24. JUNIJ
25. JULIJ
2015

vodnik dogajanja v občini Postojna

27

JUNIJ
2015

SOBOTA
6:00 - 14:00

na parkirnem prostoru pred PTC Primorka, v Postojni

10. SREČANJE LJUBITELJEV STARODOBNIH VOZIL

Društvo ljubiteljev starodobnih vozil Postojna - Oldtimer Club Postojna

27

JUNIJ
2015

SOBOTA
18:00

Šmihel pod Nanosom

30. OBLETNICA DELOVANJA PGD ŠMihel - LANDOL

Šmihel pod Nanosom

PGD Šmihel-Landol

30

JUNIJ
2015

TOREK
18:00

Ljudska univerza Postojna, Ljubljanska cesta 2, učilnica 9

TORKOVE DELAVNICE GLINE

Na prijeten in sproščen način bomo oblikovali različne izdelke iz gline. Vabljeni odrasli in mladostniki, lahko tudi popolnim začetniki.

Obvezne prijave na telefon: 040 576 595, Nataša Sedej, samostojna ustvarjalca v kulturi

Zavod Zajtrk v glinokopu

-

JUNIJ
2015

DO SEPTEMBRA
9:00 - 18:00

Galerija v Turistično informacijskem centru Postojna, Trg padlih borcev 5

RAZSTAVA: PONOVA PREBUDITEV GRADU HAASBERG V PLANINI

Projekt Feniks, Zavod Znanje Postojna, Občina Postojna

Vabljeni

1. 7. - 7. 8. 2015

7. POLETNI FESTIVAL KULTURNI UTRIP POLETJA - POSTOJNA 2015

- Titov trg, Postojna
- avla Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU
- Občina Postojna

FOLKLORNI VEČERI, FILMSKI VEČER, VEČERI ZA OTROKE, VEČERI MEDNARODNIH USTVARJALČEV, VEČERI Z DOMAČIMI USTVARJALCI, (35 - 40 DOGODKOV)

Vstop na vse prireditve je prost!

Podrobnejši raspored dogodkov bo objavljen na spletni strani Občine Postojna: www.postojna.si, v tiskani brošuri in raznih ostalih medijih, kot so dnevno časopisje, radijske napovedi itd.

1. 7. - 4. 7. 2015

IZ GORIČKEGA V PIRAN

Osrednja tema projekta je aktivno preživljanje prostega časa. Podrobneje pa se bomo osredotočili na tematiko duševnega zdravja (sproščanje, stres, vrstniško nasilje), prostovoljstva in spoznavali različne poklice. Na omenjene teme načrtujemo različne aktivnosti: igre, predavanja, delavnice, ogled filma, debate in aktivnosti na prostem. Projekt je namenjen mladim med 13 in 24 letom starosti. Aktivnosti bodo potekale od 1. do 4. julija med 9:30 in 18:00 uro, z izjemo zadnjega dne, ko bomo zaključili s kosilom. V času aktivnosti bo poskrbljeno tudi za kosilo. Udeležba na projektu je brezplačna, prijave pa sprejemamo na spletnem obrazcu ter na minele.jelecevic@noexcuse.si.

Postojna (natančnejši kraji posameznih aktivnosti še niso določeni)

Mladinska organizacija Brez Izgovora Postojna

4

JULIJ
2015

SOBOTA
14:00

pred Predjamskim gradom

KOŠNJA PO STAREM

prikaz starih ljudskih običajev in kmečkih opravil, kulturni program, prikaz obleganja gradu s katapultom in plesna glasba z domačim ansamblom pred Predjamskim gradom

Društvo Kašča

5

JULIJ
2015

NEDELJA
09:30 - 24:00

parkirišče pri Postojnski jami

24. FURMANSKI PRAZNIK

(Program prireditve si lahko ogledate tukaj) Spletna stran TD Postojna: <http://www.tdpostojna.si/>

Turistično društvo Postojna

9

JULIJ
2015

ČETRTEK
ura še ni znana

ploščad pred Postojnsko jamo

»XVII. MEDNARODNI GLASBENI FESTIVAL MLADIH POSTOJNA 2015«

KONCERT ORKESTERKAMP JAZZ COOL BAND

Turistično društvo Postojna

15

JULIJ
2015

SREDA
18:00

čitalnica Knjižnice Bena Zupančiča Postojna

POSTOJNA PIŠE - PISTOJNA

(Prvo srečanje piscev, bralcev in raziskovalcev v Postojni. Srečanje je namenjeno vsem piscem, ustvarjalcem in raziskovalcem)

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

12. - 19. 7. 2015

4. MEDNARODNI FESTIVAL KITARE V POSTOJNI

Poleg kitarskih delavnic s priznanimi mojstri klasične kitare bodo na programu tudi koncerti z uveljavljenimi domači in tuji kitaristi. (7 KONCERTOV)

Podrobnejši raspored dogodkov bo objavljen na spletni strani Občine Postojna: www.postojna.si, in spletni strani <http://www.guitarslovenia.com/>, v tiskani brošuri in raznih ostalih medijih, kot so dnevno časopisje, radijske napovedi itd.

avla Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Postojna; cerkev Sv. Štefana v Postojni, Glasbena šola Postojna Občina Postojna

Glasbena šola Postojna Nataša in Anton Črnugelj

20

JULIJ
2015

PONEDELJEK
8:00

Po ulicah Majlonta v Postojni

OGLED SNEMANJA V ŽIVO PO ULICAH MAJLONTA

Prva klapa 5. filma iz cikla Stari Postojnčani

Studio Proteus Postojna

22. - 26. 7. 2015

MEDNARODNI FESTIVAL AMATERSKE KULTURE

z gledališkimi predstavami bodo na odprtih prizoriščih v mestu Postojna sodelovale skupine iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter iz Srbije

Titov trg, Postojna, pri Gostilni Čuk V Postojni

Kulturno društvo Harlekin, Postojna

23

JULIJ
2015

ČETRTEK
ura še ni znana
Glasbena šola Postojna

»XVII. MEDNARODNI GLASBENI FESTIVAL MLADIH POSTOJNA 2015«

KONCERT MADRID YOUTH CHOIR, (Španija)

Turistično društvo Postojna

23

JULIJ
2015

ČETRTEK
20:00

Kozolec toplar Belsko

4. ČETRTEKOV VEČER POD KOZOLCEM

PRITRKOVALCI IZ LOKAVCA

Turistično društvo Pudgura

JULIJ IN AVGUST 2015

ANGLEŠKE DELAVNICE

za otroke od 7. do 15. leta

Več informacij in prijave na: branka.fidel@gmail.com ali na tel. 031 264 384.

Lokacija: po dogovoru glede na število prijavljenih udeležencev Branka Fidel

SPREMLJAJTE:

SPORED DOGODKOV MLADINSKEGA CENTRA POSTOJNA, NA [HTTP://WWW.MCPSI.COM](http://www.mcpsi.com) PROGRAM MLADINSKI CENTER POSTOJNA VILHARJEVA ULICA 14, POSTOJNA

Upravljanje turizma na trajnosten način

Postojna ne velja le za pomembno stičišče poti že od nekdaj, ampak je mesto, v katerem se skriva najlepši podzemni svet našega planeta - Postojnska jama. Turizem je, ne le v našem mestu, ampak v Sloveniji nasploh ena glavnih gospodarskih panog. Svet se je od odkritja jame do danes bistveno spremenil, vpliv globalizacije pa lahko čutimo skoraj na vsakem koraku. Vse več je onesnaževanja okolja, multikulturnosti, podnebnih, družbenih, moralnih in gospodarskih sprememb. Če želi turizem kot gospodarska panoga uspevati tudi v bodoče, je vse bolj pomemben pogled naprej ali drugače rečeno, potreben je trajnostni turizem.

Za začetek turizma v Postojni štejemo leto 1819, ko je jama obiskal habsburški prestolonaslednik Ferdinand, in je jama svoj sloves začela uveljavljati tudi izven meja takratne monarhije. Turizem je pravi razmah doživel po drugi svetovni vojni, letno število obiskovalcev je poskočilo na skoraj milijon, začele so se gradnje hotelov, motelov, kampa, restavracij in lokalov. V letu 1991 se je zaradi nestabilnih razmer in državljanske vojne turistični tok v jamo ustavil, kmalu za tem pa je število turistov pričelo ponovno naraščati. Seveda gre poudariti, da v našem mestu nimamo le jame kot turistično znamenitost, tu je še tudi Predjamski grad ki je prav tako svetovna znamenitost, Pivko jama, Črno jama, Proteusovo jama, Notranjski muzej Postojna in na novo tudi stalno razstavo Muzej krasa.

Zagotovo pa ostaja jama zaradi svoje globalne prepoznavnosti in edinstvenosti vodilna turistična ponudba naše občine, pa ne le občine, ampak tudi države, saj naša jama predstavlja skoraj 40 odstotkov turističnih obiskov v Sloveniji.

Trajnostni razvoj definiramo kot razvoj, ki zadovoljuje potrebe današnjih generacij, in hkrati ne ogroža možnosti bodočim generacijam, da zadovoljijo svoje potrebe. V osnovi je trajnostni razvoj proces sprememb, v katerem so investicije, izkoriščanje virov, orientacija tehnološkega razvoja in institucionalne spremembe v harmoniji, in ki povečujejo tako sedanji kot tudi prihodnji potencial zadovoljevanja

človekovih potreb in želja. Trajnosten turizem je turizem, ki hkrati skrbi za gospodarski razvoj in konkurenčnost na dolgi rok, varuje naravo in njene danosti, izboljšuje življenje lokalnih prebivalcev in se prilagaja podnebnim spremembam.

Turistična destinacija namreč ni le destinacija sama po sebi, ampak tudi vsak del dežele, s katero se turisti srečujejo. Izhajati moramo iz tega, kar imamo, in da znamo to čim boljše izkoristiti, ne da bi s tem kakorkoli posegli v naravo in turistično znamenitost, ki jo ponujamo. Za uspešen razvoj turizma je potrebna konkurenčnost, pravo okolje za razvoj ter iznajdljive možnosti za trženje. Koristi poslovanja na trajnosten način se kažejo v finančnih prihrankih, zaradi rabe obnovljivih virov energije, večji privlačnosti za investitorje, saj je stopnja tveganja manjša, boljša je pripravljenost na zakonodajo, kadri so bolj kakovostni in motivirani, bolj kakovostna je tudi izkušnja gostov in njihova lojalnost. Turistična podjetja s trajnostnimi praksami dosegajo tudi večji ugled, učinkoviteje nagovarjajo tudi zahtevnejše segmente, več pa imajo tudi prostora za ustvarjanje višjih cen.

Za ohranitev in nadaljevanje razvoja našega turizma moramo našo ponudbo prilagoditi zahtevam in pričakovanjem gostov, spodbujati in oblikovati moramo torej ponudbo kulturnega turizma, ki je v Sloveniji relativno slabo razvita. Turizem je za naše gospodarstvo ena ključnih panog, saj nam letno doprinese dve milijardi evrov samo od tujih turistov, predstavlja 12 odstotkov bruto domačega proizvoda, 8 odstotkov vsega izvoza ter 40 odstotkov izvoza storitev. Turizem pa je tudi panoga, ki izvažata davek na dodano vrednost, ker tuji turisti trošijo v Sloveniji, tako da država letno pobere 250 milijonov davka (strateški razvoj 2012-2016 napoveduje povečanje celo na 380 milijonov). Poleg tega panoga zaposluje 45.000 ljudi. Dvanajst-odstotni bruto družbeni prihodek iz turističnega sektorja bi lahko bil bistveno večji, če bi naredili tudi v tej gospodarski panogi napredek.

Erik Kranjc (avtor je študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani. Pripravljeni članek je del projekta, financiran s strani EU, z naslovom Raziskovanje procesa managementa: Potencial trženja trajnostnega turizma v Ljubljani)

Deset let Vokalne skupine Unica

Med pevske sestave, ki v letošnjem letu praznujejo okroglo 10. obletnico, se uvršča tudi Vokalna skupina Unica iz Planine. Jubilejni koncert je izzvenel 13. junija v domačem kulturnem domu praznično, a tudi malce nostalgično in ganljivo, saj so se sedanji zasedbi na odru pridružili tudi nekdanje pevke in pevci. Koncert je dopolnil še Moški pevski zbor Studeno.

Začetek desetletne »pevske poti Unice« sta bili zagnanost in vztrajnost **Jane Ulaga**, saj je od hiše do hiše vabila pevke in pevce k snovanju vokalne skupine. Jeseni 2005 se je »rodil« Mešani pevski zbor Planina in v naslednjem letu so se že vrstili nastopi na številnih odrih; zbor je bil tudi reden gost pevske revije Primorska poje. Po zaslugi zbora je zaživel tudi Ravbarjev večer, čeprav takrat verjetno nihče niti pomislil ni, da bo postal osrednja in tradicionalna glasbena prireditev v Planini. Od tedaj je izzvenelo devet Ravbarjevih večerov, deseti pa bo po zaključnih obnovitvenih delih v stolpu.

Leta 2008 se je zbor preoblikoval v Vokalno skupino Unica, ki je nadaljevala in nadgradila žlahtno tradicijo svojega predhodnika. Po petih letih je zaradi različnih obveznosti večine moškega dela sestava ostalo le še šest pevk. Dovolj, da so vztrajale in k sodelovanju privabile nove, tudi mlade pevke. Danes predstavlja dvanajstčlanska Ženska vokalna skupina Unica pisano starostno mavrico, saj ima v svojih vrstah tako starejše kot mlajše pevke. Zvezdi stalnici pa sta ob Jani Ulaga, ki vseh deset leti vodi »Unico«, še Polonci – Marinškova in Kolarjeva; nikoli ne »umanjkata«, niti na vajah niti na nastopih. V repertoarju »Unice« prevladujejo ljudske pesmi, a ga pevke popestrijo tudi z umetnimi in zimzelenimi domačimi in tujimi skladbami.

Ob jubileju je Ženska vokalna skupina Unica pripravila v kulturnem domu tudi razstavo fotografij in nekaterih spominov na desetletno udejstvovanje ter zgoščenko, na kateri so v živo posnete pesmi vseh glasbenih sestavov na desetletni poti »Unice«.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Miro Kolar.

Vokalni koncert v planinski grajski »štali«

Grad Haasberg v Planini je ponovno zaživel kot čudovit prireditveni prostor. V soboto, 13. maja, se je v poznem popoldanskem soncu pred tako imenovano grajsko štalo odvil koncert v koroško-postojnski navezi.

Dekleta Vokalne skupine Elum so z mladostnim in pisanim repertoarjem ustvarila lep kontrast nastopu Moškega pevskega zbora KUD Ravne (na Koroškem), ki je znan predvsem po negovanju dediščine partizanskih in slovenskih ljudskih pesmi. Dvojec nastopov so organizatorji iz Društva Škratovka Haasberg dopolnili tudi z domačo kulinarično postrežbo in obiskovalce povabili še k ogledu fotografske razstave »Planina nekoč in danes«. Koncert je potekal v sproščenem vzdušju, z veliko interakcije na odru, celoten večer pa je izžareval domačnost. K temu je še posebej pripomogel ambient prostora, ki je bil v preteklosti pravzaprav svinjak, hlev za živino, danes pa je v sklopu obnovitve vrta in grajske štale prizorišče različnih prireditev. Pevci stojijo ob vhodu v hlev na izvornih kamnitih kladah, ki so bile včasih del gradu in so doslej ležale na vrtu, zborovodja je na mlinskem kamnu, obiskovalci pa na klopcah, sestavljenih iz senenih bal in lesenih desk. Za to izvorno restavriranje je zaslužno društvo Škratovka Haasberg, ki je nastalo v lanskem letu in se je s pešičo aktivnih članov zavzelo za obnovu posestva, s katero so se

V spomin na Vilka Kledeta

Postojnski godbeniki so tokrat svoj letni koncert namenili v čast dolgoletnemu dirigentu Postojnske godbe 1808 Postojnčanu Vilku Kledetu, ki je po 2. svetovni vojni godbo obnovil in jo vodil vse do leta 1981. V atriju Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU so na vroč sobotni popoldan, 6. junija, postregli s poletno obarvanim programom in se poslovili od svojega dirigenta Vida Pupisa.

»Prav v tem atriju smo skupaj zaigrali naš prvi koncert,« se je začetkov spominjal Logatčan Vid Pupis, ki je Postojnsko godbo prvič prevzel pred desetimi leti kot zelo mlad dirigent in se prav z njo učil vodenja takšne glasbene zasedbe. Po nekajletnem premoru so jih glasbene poti vnovič združile leta 2011, sedaj pa se s koncem poletne sezone razhajajo in Postojnska godba 1808 je v pričakovanju nove taktirke.

Tako kot prvi koncert so tudi poslovnega izvedli na letnem prizorišču, ki je ob poletnem pišu in lahkotnem repertoarju godbe pričaralo prijetno vzdušje. V začetku je zvenela filmska glasba, sledili so poletni mehiški ritmi in pop priredbe, v Adamičevi Cik cak polki je kot solist blestel Bogdan Mitkovski na ksilofonu, v naslednji skladbi pa **Vid Trebše** na trobenti. Uradni del programa je zaključil venček melodij zasedbe Abba, po katerem je občinstvo z bučnim ploskanjem zahtevalo še dva podaljška.

Predsednik postojnske godbe Bogdan Mitkovski in dolgoletni član Franko Blažina sta se dirigentu še osebno zahvalila za glasbeno sodelovanje, ob čemer je Blažina poudaril nivo kakovosti, ki so ga dosegli pod Pupisovo taktirko, saj so se z njim skupaj uvrstili v prvo kategorijo pihalnih orkestrorov na državni ravni.

20. maja so se Postojnčani izkazali tudi na 21. reviji kraških pihalnih godb v Senožečah, preteklo soboto pa so gostovali na tradicionalnem srečanju godb v Medvodah.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Antonio Mitkovski.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Silvo Čuk.

Tržaška cesta 8 Postojna 05 72 62 137 optikanadoh@siol.net

Akcijska ponudba

Dva para progresivnih stekel VARILUX Essilor za ceno enega! (do 30. 06. 2015)

Okulistični pregledi v lastni, na Ministrstvu za zdravje registrirani ambulanti. Preglede opravlja Maja Krapež, dr. med, spec. oftalmolog.

Hitra in kakovostna izdelava korekcijskih očal.

Nove kolekcije sončnih očal (Ray Ban, Oakley, Vogue, Carrera, Revo, Polaroid, Adidas...)

V Optiki Nadoh opravljamo meritve z napravo **Visioffice**. Ta omogoča natančne meritve gledanja, na podlagi katerih se izdelajo povsem individualizirana, unikatna stekla, ki omogočajo najbolj optimalen vid. Obenem naprava omogoča tudi fotografiranje stranke. Ta lahko pomeni več korekcijskih okvirjev in se potem za okvir odloči na podlagi fotografij. Gre za zelo priljubljeno obliko izbiranja okvirjev pri tistih, ki imajo visoko dioptrijo in se pri pomerjanju korekcijskih okvirjev sicer ne vidijo dobro.

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE

OPTIKANADOH
OPTIKA IN OČESNA AMBULANTA

Na zaključni predstavi je zaplesalo 120 članov, starih od 4 do 21 let.

Baletna pravljica med škrtati

Zadnjo majsko soboto je oder Kulturnega doma Postojna zaživel v pravljичni deželi škrtov, ki so jo doživeto pričarali člani Baletnega društva Postojna. Društvo je uprizorilo zgodbo Leto med škrtati, ki se naslanja na motive iz dela Svetlane Makarovič Kuzma, trinajsti škrtat. Zaključna predstava, v kateri je zaplesalo kar 120 članov, starih od 4 do 21 let, je bila spet prava paša za oči in hkrati pogled na njihov skupni napredek ob zaključku šolskega leta.

Kot v vsako predstavo doslej so tudi v to vložili veliko truda in vaje, občinstvo pa jih je tudi tokrat nagradilo z veliko udeležbo in navdušenim ploskanjem. Slikovite koreografije so zasnovala **baletne učiteljice: Nataša Berce, Mira Marič, Maja Stojanović** in **Manca Krnel**, ki je bila tudi režiserka predstave. **Predsednica društva Mateja Kocman** je povedala, da je bil eden od ciljev ta, da se na odrskih deskah javno predstavi prav vsak član društva, če si to seveda želi. V okviru društva namreč pod vodstvom vseh štirih baletnih učiteljic v Cerknici, Logatcu in Postojni vadi kar 120 otrok. Za nekaterimi je že 10 ali 15 let baletnega šolanja, mnogi pa so v tej sezoni prvič obuli baletne copatke. Pot do uspeha so vztrajnost, velika mera navdiha in zagnanost balerin in obeh baletnikov, ki jih njihove učiteljice znajo motivirati za neutrudno ponavljanje baletnih gibov in odlično izpeljavo koreografij. Tako kot vsako leto pred počitnicami čakata starejše člane društva še opravljanje izpitov na nižji baletni šoli Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana ter gostovanje na nekaj prireditvah drugih organizatorjev. Ob tej priložnosti se društvo zahvaljuje za podporo Občini Postojna, glavni pokroviteljici zaključne predstave.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

10 let delovanja Otroške gledališke skupine Ščukice

Otroška gledališka skupina Ščukice, ki deluje pod okriljem KUD Planina, je konec maja na domačem odru obeležila 10-letnico svojega delovanja. V ta namen so otroci z mentorico Majo Batagelj pripravili nastop pod naslovom To je gledališče. Program, ki so ga povezovali otroci sami, je gledalce popeljal od rojstva skupine do danes.

Z željo, da bi podmladek obogatil in nadaljeval tradicijo že dobro poznane in priljubljene Gledališke skupine Ščuka, je leta 2005 padla odločitev, da se ustanovi otroško gledališko skupino Ščukice. Med prvimi nastopi so se zvrstile igre: Čudežna vreča, Zrcalce, Pehar suhih hrušk, Sapramiška, Laž se omoži in Martin Krpan. Na praznični predstavi je zmanjkalo časa, da bi skupina predstavila vse, kar bi želela. Najprej se je zvrstilo nekaj izbranih recitacij, zapetih pesmi in na novo naučena plesna koreografija. V drugem delu je bila na ogled video projekcija, ki je predstavila utrinke iz gledaliških iger, razposajenost na vajah, komentarje otrok o delu v skupini, pohvale in želje za prihodnost, ki so jih izrekli ostali člani KUD Planina. Dvorana Kulturnega doma Miroslava Vilharja Planina se je za ta večer odela v modrino morja. Med volavi so si obiskovalci lahko ogledali razstavo fotografij, gledaliških besedil, priznanj in rekvizitov. Ob tej priložnosti je bila izdana tudi knjižica, namenjena skoraj štiridesetim otrokom, ki so do danes sodelovali pri Ščukicah. Po nastopu so bili vsi povabljeni na sladek prigrizek, na katerem je glavno vlogo odigrala velika torta.

Vokalna skupina Goldinar je navdušila domače občinstvo.

Dvojni koncert

Pod pokroviteljstvom Kulturnega in športnega društva Bakla in Občine Postojna sta v Tednu ljubiteljske kulture, tretjo soboto v maju, v Glasbeni šoli Postojna nastopili Vokalna skupina Goldinar in Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem.

V APZ Univerze na Primorskem poje približno štirideset študentk in študentov ter drugih zborovskih zanesenjakov. Spremembo v drugo desetletje nastopanja je prinesel nov umetniški vodja, **dirigent Mirko Ferlan**. Z dodatkom so izvedli osem, po zvrsti, stilu in časovnem obdobju nastanka zelo raznolikih skladb, ki jih je občinstvo nagrajevalo z odmevnim ploskanjem. Z mladostno energijo prežeti pevci so upravičili velik nabor priznanj, pridobljenih na domačih in mednarodnih tekmovanjih.

Vokalno skupino Goldinar, ustanovljeno pred dvanajstimi leti, sestavlja (skupaj z **umetniškim vodjo Mihom Boletom**) trinajst članov. Vsi izvirajo iz krajev ob reki Pivki, zato je bil sprejem pod odrom, če temu lahko tako rečemo, najrajši primerno domače.

V raznoliko oblikovanem programu so dokazali, da so jim blizu priredbe domače in tuje popularne glasbe, cerkvene in renesančne skladbe, nostalgični dalmatinski napevi, najbolj pa domače slovenske pesmi. Po obveznem dodatku sta si obe nastopajoči skupini vzajemno zaželeli še obilo ustvarjalnosti in zagnanosti v nadaljnjem glasbenem udejstvanju.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Otroška gledališka skupina Ščukice je konec maja obeležila 10-letnico svojega delovanja.

Ščukice sodelujejo na različnih dogodkih in prireditvah v okviru domačega KUD Planina, udeležujejo pa se tudi različnih tekmovanj in srečanj otroških gledaliških skupin. V desetletju jih je bilo mogoče zaslediti več kot petdesetkrat na različnih nastopih. Skupina je tako postala nepogrešljiv del proslave ob Slovenskem kulturnem prazniku, na Ravbarjevem večeru in prednovoletnem srečanju. V glasilih in drugih medijskih objavah se je velikokrat znašla tudi fotografija njihovih nasmejanih obrazov.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv skupine Ščukice.

Pesem je po zaslugi Mešanega pevskega zbora Postojna odmevala tudi na postojnskih trgih.

Teden ljubiteljske kulture je zaznamoval tudi Postojno

Teden ljubiteljske kulture je prejšnji mesec v naši občini postregel kar s trinajstimi prireditvami in dogodki, ki so se odvijali pod okriljem in v organizaciji postojnske Območne izpostave JSKD.

Že od daleč vidna velika plakata sta s svojo domiselno oblikovano vsebino in z živo barvo naznanjala dogajanje v našem prostoru. Pester in kakovosten program je zajemal različna ljubiteljska področja - od razstav do koncertov, javnih pevskih vaj zborov, prepevanja na prostem, gledaliških in folklornih prireditev ter izobraževalnih seminarjev. V tem tednu je bilo pomembno tudi meddruštveno in nasploh povezovanje med ustvarjalci. Tako sta se, med drugim, na razstavi pred knjižnico lepo povezala Društvo likovnih ustvarjalcev Postojna in Študijski krožek oblikovanja gline (v okviru Jezikovne šole Athena Postojna). Zanimiv je bil tudi dogodek na prostem - S pesmijo po Postojni, v katerem so pevke in pevci Mešanega pevskega zbora Postojna navdušili naključne mimoidoče na trgu pred Primorko, na Trgu padlih borcev, na Titovem trgu in v trgovskem središču Mercator.

Sicer pa se je Slovenija s Tednom ljubiteljske kulture (odvijal se je med 15. in 24. majem) letos drugič pridružila evropskim državam, ki se vsako leto poklonijo kulturnim ustvarjalcem ter opozorijo na pomen, kakovost in množičnost ljubiteljske kulture v sodobni družbi. Vseslovenski teden ljubiteljske kulture so zaznamovali kulturni dogodki, ki so jih po vsej državi in v zamejstvu v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Slovenije in prek območnih izpostav JSKD pripravili skupaj s številnimi kulturnimi društvi in z njihovimi zvezami, s kulturnimi zavodi, z lokalnimi skupnostmi, s šolami, z vrtci, s knjižnicami, z galerijami in muzeji.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Zvone Žigon.

S poezijo med ljudi

V Strmci se je 6. junija v organizaciji domačega kulturnega društva Vse-ENO zgodil 4. tradicionalni pesniško-glasbeni dogodek S poezijo med ljudi.

V vaškem kulturnem domu je pretežno domačemu občinstvu svojo poezijo bralo sedem pesnikov, ki so se na kratko predstavili sami: **Stojan Svet iz Postojne, Patricija Sosič iz Izole, Marta Simčič iz sosednjega Studenega, Ana Lotrič iz Orehka, Karmen Vidmar iz Nove Gorice in Petra Vencelj iz Kranja**. Predsednik društva, **domačin Franc Tominec**, je svojo poezijo interpretiral kot zadnji.

Prireditve je povezovala **Jadranka Jakomin**, ki se je izkazala v glasbenem delu tudi kot solo pevka. Operni pevec **Neven Stipanov** je poleg operne skladbe izvedel tudi italijansko kancono in dela ameriškega glasbenega standarda. Primorski kitarist, samouk **Elvis Sahbaz** je na klasični kitari navdušil z izvedbo treh svojih skladb, vse nastopajoče pa je v ozadju spremljal pianist **Damir Devič**. Tudi on se je predstavil z avtorsko skladbo.

Ker poslušanje glasbe ne zahteva toliko zbranosti kot sledenje pesniškimi verzom, bi se občinstvo verjetno strinjalo, da je glasbeni del presegel literarnega, vrhunec pa je predstavljal operni duet Jadranka Jakomin in Nevena Stipanova.

Prvi koncert na balkonu postojnske knjižnice, s skupino Same Babe.

Same Babe na balkonu postojnske knjižnice

»Naj vam zaupam, da bo nocojšnji koncert prvi javni nastop na balkonu naše knjižnice. Fašistični dom (Casa del Fascio), za katerega je leta 1938 temeljni kamen postavil Benito Mussolini, bo tako po 77 letih dočkal svoj balkonski krst.

Tako je, med drugim, v nagovoru najavil ansambel Same Babe **Uroš Mlinar, vršilec dolžnosti direktorja Knjižnice Bena Zupančiča v Postojni**. Mit o govoru omenjenega diktatorja na tem balkonu, ki v novi preobleki spominja bolj na teraso, je tako zagotovo iz trte zviti. Prvotna zasedba v sestavi Marko Jelovšek - kontrabas, Miha Nemanič - orglice, Viki Baba - kitara in Marko Voljč - trobenta je izvedbo uvodnega songa prepustila akademskemu igralcu Dejanu Pevčeviću. Igralčeva pripovedna izvedba je nadgradila sporočilno noto zmagovalnega besedila s Festivala slovenskega šansona 2009 Dobri možje. Nastop, ki naredi vtis, kabaretna izvedba in odprto balkonsko terasasto ozračje z brezhibnim ozvočenjem poslušalcev niso pustili ravnodušnih. Prvotni dvanajst let stari zasedbi sta se pred mikrofoni pridružila še Matjaž Ugovšek - Ugo na kitari in Uroš Buh na bobnih, že nekaj let stalna in »zacementirana« člena.

Uglasbena poezija Janeza Menarta se je na trenutke sprevrgla v žalostni slovenski blues in se z večglasnim zborovskim petjem spustila v udarne rockovske ritme. Za Same Babe - raziskovalce zvoka, barve in nastopa - nobena zvrst ni nezanimiva, prej obratno. Ko smo po koncu dvehurnega nastopa nazdravljali z grozdnim sokom, smo se verjetno vsi spraševali, kaj je »tisto«, kar nas je v celotni izvedbi tako presunilo, da smo takoj tudi sami postali Same Babe. Večglasno petje sedem glasovno enakovrednih fantov s srčnim nabojem, profesionalnostjo, humorjem in ironijo nam je nastavilo besedno ogledalo.

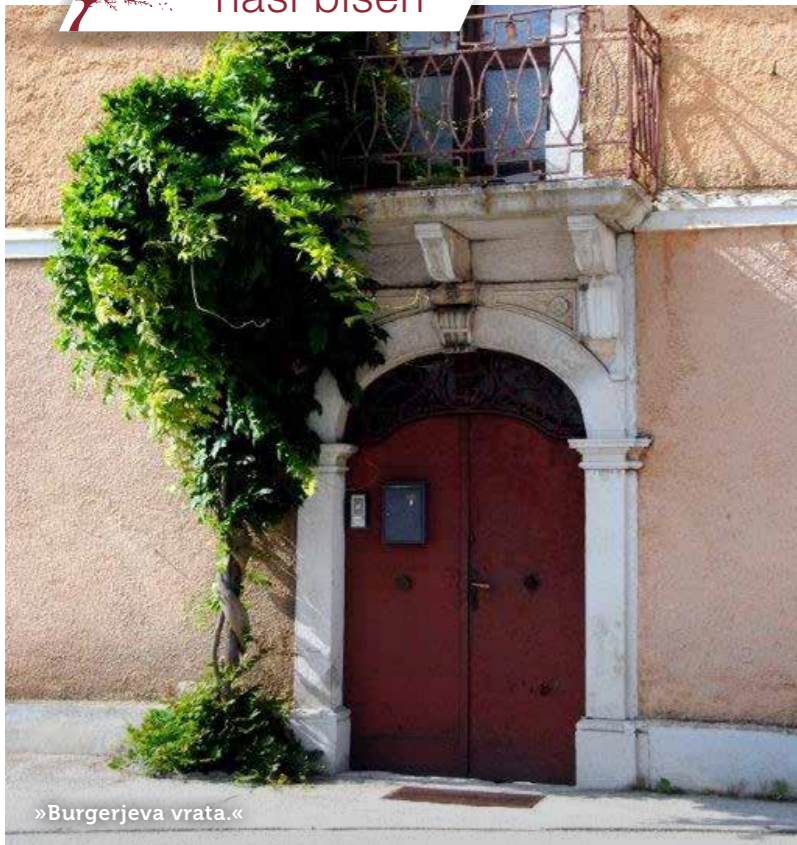
Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Jadranka Jakomin in Neven Stipanov sta zapela ob spremljavi pianista Damira Deviča.

Pred zaključkom večera je svoje občutke in misli h kulturnemu dogodku strnil **podžupan Andrej Berginc** in ga nadaljeval prireditelj s pogostitvijo na njegovi domačiji.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

»Burgerjeva vrata.«

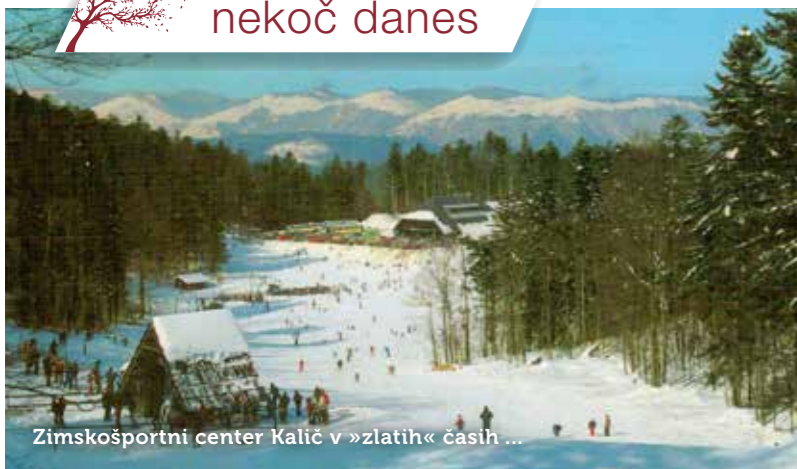
Vrata – ena in druga

Vrata. Skozi koliko vrat vsak dan vstopimo, koliko jih vsak dan odpremo (in zapremo)? Kako jih odpiramo, radovedni, zadržani ali spoštljivi? Jih odpiramo s strahom? Koliko vrat dnevno pritegne naš pogled, ko hodimo mimo hiš? Na koliko vrat potrkamo?

Vrata, tako nepogrešljiva in hkrati tako samoumevna v našem življenju, bomo predstavili v prispevku v njihovi osnovni funkciji, kot arhitekturni člen. Na Slovenskem so najstarejše ostanke vrat menda našli na prazgodovinskih koliščih na Ljubljanskem barju; zelo stara vrata najdemo tudi na kateri izmed še ohranjenih stanovanjskih hiš ali na hiši pripadajočih poslopjih. Čeprav so se na slovenskem podeželju začela dvokrilna vrata po vzoru vhodov v gradove pojavljati že v 17. stoletju, je bila večina vrat, ki so se odpirala v notranjost hiše, še v 19. stoletju enokrilnih.

Naš pogled, kasneje še fotografov objektiv so pritegnila vrata velike dvonadstropne stanovanjske hiše ob Tržaški cesti v Postojni. Burgerjeva hiša predstavlja izjemno pomembno pričo stavbne kulture iz časa v prvi polovici 19. stoletja. Takrat je ob Tržaški cesti na ključnih mestih zraslo kar nekaj večjih gostiln s prenočišči in hlevi. Brez dvoma je najzanimivejši element na šestosni prednji fasadi bogat poudarjeno oblikovan portal, ki ga v nadstropju dopolnjujeta še lep, po najboljši kraški tradiciji oblikovan kamnit balkon s kovano ograjo in vrati. Na sredini umetelno kovane lunete, ki dopolnjuje in zaključuje dvokrilna kovinska vrata, najdemo letnico 1817. Zanimiva je tudi notranjost veže, ki se odpira za vrati, obokana z značilnim banjastim obokom.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Nika Čuk.

Zimskošportni center Kalič v »zlatih« časih ...

in Zimskošportni center Kalič danes.

Ne-srečni Kalič

V začetku 70. letih prejšnjega stoletja, ko se je rekreativno smučanje tudi na Postojnskem precej razmahnilo, so začeli v Smučarskem klubu „Nanos“ Postojna intenzivneje iskati možnosti za ureditev sodobnega smučišča v bližini Postojne. Smučarji so takrat obiskovali predvsem smučišča na Črnem vrhu in na Mašunu, ki pa sta bili dokaj oddaljeni. Po mnogih ogledih in preučitvi snežnih razmer preteklih let se je zdelo, da so ob severnem vznožju Malega Javornika (na 1218 m nadmorske višine), na Kaliču, tereni za dobro smuko najprimernejši. Do tega območja, od Postojne oddaljenega le 6 km, je že peljala »dobra gozdna kamionska cesta«, sneg se je toč zadrževal 3 do 4 mesece v letu, površje pa ni bilo zelo skalnato, kar je bilo pomembno, če je bila snežna odeja tanka. Tereni so bili primerni tako za rekreativno kot tekmovalno smučanje, višinska razlika smučišča je bila 250 m, raznoliko zemljišče pa je omogočalo proge, dolge od 600 do 5000 m. Na izteku prog je takrat stala gozdarska kočica z vodnjakom, v njeni bližini pa bi lahko uredili tudi parkirišče. Smučišče naj bi uredili postopoma, najprej dve vlečnici za rekreativce in v naslednji fazi še ostale, da bi izkoristili celotno smučišče.

Zimskošportni center Kalič je pod okriljem podjetja Postojnska jama zaživel leta 1974. Ob smučišču, na katerem so delovale štiri vlečnice s približno zmogljivostjo 3200 smučarjev na uro, je bil decembra 1975 odprta tudi lična stavba v alpskem slogu, v kateri sta bili samopostrežna in klasična restavracija. Tisti, ki niso imeli svoje smučarske opreme, so si jo na Kaliču lahko izposodili. Zdi se, kot da se je od samega začetka obratovanja vse

zarotilo proti Kaliču, tamkajšnjim program in njihovim upravljavcem, saj praktično v treh zimah zapored ni zapadlo dovolj snega za smuko. Marca 1976 pa so časopisi poročali, da je bila zima v februarju radodarna. Kolesa vlečnic so se zavrtela, gostinci so imeli v hipu polne roke dela, saj so smučarji navdušeno drli na Kalič. Februarja so namreč prodali kar 11. 833 vozovnic za vlečnice in ob sobotah ali nedeljah naštel v restavraciji tudi do 1000 gostov. Kalič je tudi v nekaj naslednjih sezonah obratoval dokaj dobro; zanimanje za smuko je bilo veliko, gneče med tednom sicer ni bilo, so bili pa zato toliko bolj zasedeni konci tedna, ko so na smučišču poleg domačinov uživali predvsem gostje iz bližnjih večjih krajev, Istre in Italije. Zlasti nad slednjimi so precej negodovali domačini, saj so na progah povzročali precej gneče, marsikdaj pa tudi neprijetne trke. Med zimskimi počitnicami so na Kalič poleg domačih prihajali tudi mladi smučarji iz Vojvodine, osrednje Srbije in Hrvaške. Sezona 1980/81 je bila nasploh rekordna, saj so vlečnice obratovale od decembra do začetka februarja. Potem ko sta se pri upravljanju Kaliča izmenjala TOZD-a Jama in Gostinstvo, je podjetje Postojnska jama leta 1995 smučišče kot »poslovno nepotrebna sredstva« predalo državnemu skladu za razvoj. Sledili so novi upravljavci in nato leta 2006 novi lastniki, nepremičninsko podjetje Lepi kraji iz Pulja, ki pa za lastnino ni izkazalo nobenega zanimanja. Ali se kompleksu po več letih hiranja in kar nekaj poskusih oživitve letos končno nasmihajo boljše časi? Sedaj so namreč Kalič in tamkajšnje nepremičnine, ki so jih v zadnjih letih dobri izropali vandali, naprodaj kot del stečajne mase podjetja Lepi kraji.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: arhiv Notranjskega muzeja Postojna, Tomaž Penko.

MCP je v sodelovanju s partnerskima organizacijama iz Romunije in Italije privabil 19 udeležencev in 3 voditelje.

»Bodi sprememba, ki jo želiš videti«

V Mladinskem centru Postojna se je prejšnji mesec zbralo 22 mladih iz Romunije, Italije in Slovenije, ki so teden dni ustvarjali skupaj ter se drug od drugega učili sprejemanja in strpnosti v okviru mladinske mednarodne izmenjave »Be the change you want to see«.

MCP je udeležencem izmenjave ponudil nenadomestljivo izkušnjo neformalnega učenja. Mladi od 16. do 24. leta starosti so z udeležbo v športu, gledaliških igrar, pri raziskovanju Postojne in okoliških znamenitosti z igrami in reševanjem nalog gradili socialne odnose, se učili sodelovanja in povezovanja. Glavno vodilo tedna je bilo: nobeno mnenje ni napačno; vsak mora izraziti svoje in prisluhniti drugim mnenjem. »Uspeh mladega človeka je, ko ta sprejme sebe takšnega, kot je, in si dovoli sprejeti druge z različnimi, nasprotujočimi pogledi,« pravi organizatorica **Dragana Kosić Petrović**, mladinska delavka v MCP-ju. Izmenjava je potekala v okviru programa Erasmus+, prek katerega je MCP izpeljal že 5 projektov. Tovrstna enotedenska mladinska izmenjava je bila sicer izvedena prvič, vendar si organizatorica Dragana v prihodnosti želi še več podobnih aktivnosti; naslednjo od njih bi namenila otrokom s posebnimi potrebami. Ne glede na skupino je njen cilj pomagati mladim, predvsem najstnikom, da izražajo svoje poglede na različne probleme in sprejmejo drugačnost. »Ko vidim spremembo na njih, kako zrastejo ..., zrastem tudi sama,« pove navdušena.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: arhiv MCP.

Pred 65 leti so prvič zapeli »Gaudeamus«

Ob obletnicah vedno privre na dan množica spominov, največkrat lepih, včasih tudi grenkih; preteklost znova zaživi, z njo vred pa tudi množica nepozabnih dogodkov. Ena prav posebnih obletnic je obletnica mature; ko pa se na vabilu izpiše številka 65, je to prav gotovo poseben dan tudi v življenju nekdanjih maturantov.

Tudi 65. obletnica je ob obujanju spominov in prijetnem druženju minila kot bi mignil.

Letos se maturanti niso potegovali za skupinski rekord, med Postojnčani pa je bilo število nekoliko okrnjeno zaradi opravljanja obvezne prakse dijakov.

Maturanti odplesali v slovo

22. maja so Titov trg v Postojni preplavile Straussove melodije in oranžno-črne majice. Točno opoldne so se v četvorki uskladili koraki približno dvesto maturantov Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna in Šolskega centra Postojna.

Maturantsko parado 2015 si bodo udeleženci zapomnili po močnem vetru, mrazu in dobrem vzdušju. V sklopu plesnih korakov so odprli tudi dežnike, ki jih je veter sunkoma obračal naokrog, vendar slabo vreme ni pokvarilo spominov na ta zaključni obred. »Na koncu ne bo toliko ostalo v spominu vreme, kolikor vzdušje, ki je predstavljalo zaključek nekega obdobja, vseh skupnih doživetij iz štirih let,« pravi maturantka Nina. S svojo piščalko se je v razposajeno žvižganje maturantov vključil tudi župan Občine Postojna Igor Marentič. Čestital jim je za uspešno zaključeno šolanje v srednjem izobraževanju in jim zaželel še veliko podobnih zmag v življenju. Postojnčani so bili ponovno del množičnega simultane plesanja v različnih krajih; že 15. leto zapored so odplesali največjo ulično četvorko na svetu skupaj z vrstniki iz 74 mest po Sloveniji, Hrvaški, Srbiji, Bosni in Hercegovini, Makedoniji in Črni Gori. Maturantska parada je tako od leta 2001 do danes povežala v sinhroni ples preko 300.000 maturantk in maturantov v več kot 100 evropskih mestih, v desetih državah in priplesala devet naslovov Guinnessovih rekordov.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Foto Atelje Murovec.

In takšen poseben dan se je zgodil 12. junija. V Postojni so se spet srečali nekdanji dijaki, ki so maturirali v šolskem letu 1949/50. Tistega junija pred petinšestdesetimi leti jih je bilo v razredu 29, danes je živih še 13 nekdanjih sošolcev. Od mature dalje, kot je bila tudi sicer navada na postojnski gimnaziji, so se na obletnicah srečali vsako peto leto; leta 1990 pa so sklenili, da se srečajo vsako leto, načeloma na binčno soboto. Nekdanjim dijakom se od takrat po navadi pridruži tudi nekaj žena; letos je prišlo v Postojno osem sošolcev in tri žene.

Šolanje na Gimnaziji Postojna so začeli v letih, ko je primanjkovalo vsega; še večji primanjkljaj pa so dijaki, ki jim je bila že v osnovni šoli odvzeta ena od temeljnih pravic, pravica do šolanja v materinščini, občutili pri pouku slovenskega jezika. Takrat so bili nasilno ločeni od slovenske besede, slovnice in knjige. Zato ne preseneča, da so v gimnaziji s prav posebnim žarom najraje posegali po slovenski knjigi. Učiteljica slovensčine Eva Stopar jim je ob 25. obletnici priznala, da so bila njihova skupna leta njena najlepša leta na gimnaziji, malce pa je vendarle obžalovala, da se nobeden izmed njih ni odločil za študij slovenskega jezika. Ti njeni dijaki so bili tudi prva generacija, ki je na gimnaziji naštuđirala in odigrala igro. »Gimnazijce« ruskega avtorja A. Trenjeva sta režirala Boža Breclj (njihova razredničarka v zadnjem šolskem letu) in Leon Lukež; med 19 nastopajočimi je bilo kar 14 dijakov iz razreda jubilarantov. Z igro so gostovali v več krajih Primorske, na republiškem tekmovanju iz dramatike pa so si prislužili tretje mesto.

Želimo jim še veliko podobnih srečanj!

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Maja Požar Andrejašič in Tine Andrejašič, poslovna in življenjska partnerja.

Postojnska podjetnika predstavila grozljivo izkušnjo

Mlada postojnska podjetnika, zakonca Maja Požar Andrejašič in Tine Andrejašič sta s svojim produktom – upravljalnikom baterijskega sistema REC BMS - v zadnjih petih letih osvojila številne svetovne trge. V Sloveniji pa sta še posebno medijsko pozornost vzbudila aprila, ko sta se na trekking oddihu znašla v središču potresa v Nepal. Izjemno in strašljivo izkušnjo sta 19. maja predstavila tudi na potpisnem predavanju v Kulturnem domu Postojna.

Andrejašičeva sta raziskovalno delo zamenjala za podjetništvo v času, ko sta bila še študenta, Maja na Fakulteti za matematiko in fiziko, Tine na Fakulteti za elektrotehniko. »Takrat sva prijateljevo električno vozilo

Z rednim avtobusom odslej prav do Jame

Turistom, ki pridejo v Postojno z avtobusom, odslej ne bo več treba pešati do Postojnske jame, saj je pred začetkom poletne sezone v voznem redu tudi postajališče pred našo najprivlačnejšo turistično točko.

Odločitev o postajališču, kamor bodo avtobusi z različnih koncev pripeljali večkrat dnevno, so na pobudo Avtobusne postaje Ljubljana sprejeli v prevoznem podjetju Arriva Dolenjska in Primorska ter toplo pozdravili v družbi Postojnska jama. »To je dodatna nadgradnja naših storitev, saj želimo gostom pot do znamenitosti čim bolj olajšati,« je od odprtju postajališča v torek, 9. junija, dejal **predsednik uprave družbe Marjan Batagelj**.

Številni obiskovalci prihajajo v Postojno na enodnevni izlet z javnimi prevoznimi sredstvi iz kraja, kjer so sicer nastanjeni. »Postojnska jama je približno na križišču poti med prestolnico Ljubljano in Koprom oz. slovensko Obalo, Novo Gorico, znanim igralniškim centrom, in Reko, središčem Kvarnerskega zaliva,« so ob dogodku zapisali v družbi Postojnska jama. »Na novo avtobusno postajališče Postojnska jama bodo večkrat dnevno pripeljali avtobusi na omenjenih progah.« Marjan Batagelj je ob dogodku napovedal nadaljnje sodelovanje z željo, da bi bilo v prihodnje še več avtobusnih povezav, ki bi imele postajo tudi pred Postojnsko jamo. Skupaj z direktorjem Avtobusne

Pomladna razstava gob

Mikolog Jože Podboj iz Postojne je skupaj s kolegi iz Mikološkega društva Lisička iz Maribora zbral kar 130 gob, ki jih je mogoče najti v naravi spomladi. Na tridnevni razstavi v Mercatorjevem centru v Postojni, ki je bila na ogled 15., 16. in 17. maja, so strokovnjaki predajali obiskovalcem tudi svoje gobarsko znanje.

»Zanimanje je izredno veliko,« je povedal Podboj. Čeprav nabiranje gob običajno povezujemo z jesenjo, je različnih gliv veliko tudi v tem času. »Ne samo lesnih, ki jih je sicer največ,« pravi gobarski navdušenec. Radovednežem je predstavil tudi razvpito svetlikavo pološčenko, bolj znano pod latinskim imenom ganoderma lucidum, ki naj bi zdravila mnoge bolezni. »Ta goba, ki raste tudi v naših gozdovih, je sicer zaščitena. Izključno spomladi pa rasteta recimo mavrah in majska kolobarnica.« Obiskovalci razstave so se lahko spoznali tudi z nekaterimi užitnimi divjimi rastlinami, ki rastejo prav zdaj.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

opremila z elektroniko za nadzor baterij po njegovih željah,« se spominja Maja. Naslednji korak je bilo sodelovanje s podjetjem Seaway Yachts, s katerim sta razvijala elektroniko za hibridno barko. »Po propadu Seawayja pa sva začela ponujati elektroniko tudi drugim.« Posel je stekel, nove trge sta osvajala z razvojem sistema REC BMS z več kot 700 različnimi aplikacijami.

Danes so REC-ovi produkti v 13 evropskih državah, v Avstraliji, ZDA in na Novi Zelandiji. »Še posebej ponosna sva na sodelovanje z nemškimi podjetjem SEM, vodilnim v proizvodnji razsmernikov za sončne elektrarne.« Zaposlena sta samo onadva, imata še dva stalna sodelavca in tri zunanje programerje. »Omejeni smo glede števila aplikacij, ki jih lahko naredimo mesečno. Če dobimo večje naročilo, bomo morali zaposliti še koga,« načrtuje Tine Andrejašič. Ves dobiček vložita v razvoj, saj želita biti vedno korak pred konkurenco.

Naporno delo brez urnika jima je narekovalo tudi izbiro hobija, alpinizem. »Ko plezaš, ne moreš misliti na nič drugega. Izklopiš misli in se popolnoma oddaljiš od vsakdanjih skrbi.« Aprila sta se tako ponovno odpravila v Himalajo, tokrat v nacionalni park Sagarmatha na področje Everesta. Potres, ki je 25. aprila porušil Nepal, pa jima je prekrizal načrte. Teden dni sta ostala ujeta na izhodišču trekinga. »Za las sva ušla katastrofi v baznem taboru,« se spominjata. »Vendar pa v takšni situaciji ni časa za paniko.« Še težje je bilo zato, ker se nista mogla takoj oglasiti domačim. »Katastrofo sva začela premlevati šele, ko sva prišla domov.« Takrat sta se tudi odločila, da kot zahvalo vsem, ki so zanj držali pesti, pripravita fotoreportažo o Himalaji. V dobri uri sta v Kulturnem domu predstavila tako navdušujoče poglede na očake Everest, Lotse, Nuptse, Makalu, Ama Dablam kot tudi adrenalinsko doživetje potresa in reševanje lastne kože, ki je sledilo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna

postaje Ljubljana Marjanom Kotarjem in direktorjem družb skupine Arriva Slovenija Bojem Erikom Stigom Karlssonom pa je zavezo utrdil s simbolično razdelitvijo triptiha – slike vhoda v Postojnsko jamo in dogovorom, da jo sestavijo, oziroma se srečajo vsaj enkrat letno.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv Postojnska jama, d. d.

Dodatna nadgradnja storitev Postojnske jame: avtobusno postajališče.

Postojnčan Jože Podboj je obiskovalcem razstave predajal svoje gobarsko znanje.

Skoraj 50-članska ekipa Društva upokoencev je v trajno last prejela veliki prehodni pokal.

Društvo upokoencev Postojna uspešno na športnem in kulturnem področju

Prizadevni člani Društva upokoencev Postojna so v maju in v začetku junija dokazali, da so uspešni na različnih področjih svojega delovanja. Prepričljivo so zmagali na dveh tekmovanjih: na reviji upokojenskih zborov v Pivki in športnih igrah Pokrajinske zveze društev upokoencev Južne Primorske.

Med prireditvami, posvečenimi spominu na 70. obletnico konca 2. svetovne vojne, je bila tudi revija pevskih zborov društev upokoencev. 22. maja so se na odru večnamenske dvorane v osnovni šoli Pivka zvrstili pevski zbori iz Postojne, Pivke, Ilirske Bistrice in z Obale. Že tretje leto zapored je bil zmagovalec tekmovalnega dela revije **Mešani pevski zbor Burja**, ki deluje v okviru Društva upokoencev Postojna, vodi pa ga **Mirjana Čepirlo**. Ta uvrstitev ga bo popeljala na jesenski nastop v Cankarjevem domu.

Revijo so popestrili tudi drugi pevski sestavi: Otroški pevski zbor Osnovne šole Pivka, Moški pevski zbor Domjo iz Doline pri Trstu in Moški pevski zbor iz Pivke. Slednja sta zapela tudi nekaj domoljubnih in uporniških pesmi, prireditve pa so pevci zaključili veličastno s skupnim nastopom vseh sodelujočih, ki so zapeli Primorsko himno.

V četrtek, 4. junija, so na območju občine Piran, pa tudi v Kopru, potekale 12. športne igre Pokrajinske zveze društev upokoencev Južne Primorske. Nastopilo je enajst društev upokoencev od Ilirske Bistrice do Komna, tudi številna, skorajda 50-članska ekipa DU Postojna. **Prav postojnsko društvo upokoencev je bilo na igrah najuspešnejše in je poleg zmagovitega pokala za prvo mesto osvojilo v trajno last tudi veliki prehodni pokal.** Društvo upokoencev Postojna je bilo že na predhodnih dveh igrah najboljšo, prehodni pokal, ki je dve leti domoval v prostoro-

Mešani pevski zbor Burja je zmaga na reviji v Pivki popeljala v Cankarjev dom.

rih društva, pa je bil v vroči Slovenski Istri le slab dan in se je za vedno vrnil v Postojno. Postojnski športniki in športnice so poleg dveh velikih pokalov osvojili še veliko malih pokalov za osvojena tri najboljša mesta – skupaj so se z obale vrnili s štirinajstimi pokali. Na programu je bilo kar dvanajst športnih in nešportnih disciplin – balinanje, streljanje, kegljanje, pikado (povsod udeleženi moški in ženske), šah, reševanje križank, briškola in tršet ter tarok. Postojna je bil z uspehom na igrah zadovoljen tudi **Franč Koščak**, ki bo tudi naslednji (že drugi) mandat še naprej predsednik Društva upokoencev Postojna: »Čilj smo v popolnosti dosegli, saj smo se na tekmovanje pripravljali kar nekaj časa in odšli na vročo slovensko obalo z veliko samozavestjo. Zmaga je povsem zaslužena, kar pričajo številni pokali; tudi veliki prehodni pokal bo še naprej krasil našo pisarno. Že na poti domov smo si dali duška z osvežitvijo v znani pivnici, seveda pa načrtujemo skupno druženje za vse nastopajoče in privrženice društva nekoliko kasneje tudi doma.«

Besedilo: Brane Fatur, Ester Fidel; fotografiji: Edvard Progar, arhiv zbora.

KARATE:

Postojnčanke dvakrat druge

Prvo junijsko nedeljo so se članice postojnskega Karate kluba Mawashi udeležile ekipnega državnega prvenstva v karateju v Polzeli.

Postojnčanke so nastopile z dvema ekipama deklic do 12 leta starosti. Ekipa v sestavi Maša Magajna, Lea Kobal Pahor in Larisa Mujagić je v kategoriji kate zasedla drugo mesto. V kategoriji borbe so nastopile Alja Likar, Maša Magajna, Lara Đaković in Larisa Mujagić ter si priborile še eno drugo mesto za postojnski klub.

Člani KK Mawashi so se udeležili tudi karate turnirja za 21. pokal osnovnih in srednjih šol, ki sta ga v Ljubljani organizirala KK Olimpija in Športna zveza Ljubljana. Tekmovalo je 140 tekmovalcev, ki so zabeležili več kot 220 posamičnih in ekipnih nastopov. Izkazali so se tudi postojnski karateisti. Med najboljše tri so se v svojih starostnih kategorijah in disciplinah uvrstili: Maša Magajna, Larisa Mujagić, Tiana Đaković, Lara Đaković, Zoja Abram, Alja Likar in Jan Debevc.

BRIDGE:

Uspešna sezona Bridge kluba Postojna

Sezona 2014/15 je bila najuspešnejša sezona BK Postojna v njegovi zgodovini, saj je med vsemi slovenskimi klubi zasedel 3. mesto.

Članki kluba so na državnih prvenstvih osvojili kar 6 medalj. Najuspešnejša je bila Maruša Baša s tremi naslovi državne prvakinja: na odprtem paskem prvenstvu, prvenstvu mešanih parov in prvenstvu mešanih ekip, katerih član je bil tudi David Gold. Maruša in David sta osvojila še drugo mesto na državnem prvenstvu ekip. Marko Baša je osvojil drugo mesto na državnem prvenstvu za posameznike, tretje mesto na veteranskem prvenstvu je osvojil Edvard Godnič, Rajko Čeh in Igor Požar pa sta osvojila tretje mesto na državnem prvenstvu za nižje kategorije. Prva ekipa je zasedla tudi 4. mesto v Slovenski bridge ligi (SBL), medtem ko je druga ekipa osvojila 2. mesto v 2. SBL. Rekordno število osvojenih točk v sezoni 2014/15 je v Sloveniji dosegel David Gold, saj je zelo uspešno nastopal na mednarodnih turnirjih, na katerih je osvojil več prvih mest, najodmevnejša pa je bila zmaga na turnirju v Brightonu v Veliki Britaniji. Maruša Baša je po številu osvojenih točk v sezoni na 4. mestu in na 2. mestu med damami. Na največjem mednarodnem turnirju v Sloveniji, Memorialu Vilka Kledeta, ki ga organizira BK Postojna, sta drugo mesto osvojila Marko Baša in Egon Novak.

V sezoni 2014/15 so igralci pridobili kar nekaj kategorizacijskih nazivov. Maruša Baša je postala mednarodni mojster, David Gold mojster, Edvard Godnič pa mojstrski kandidat. Nova sezona se začne že s poletjem in vrsto turističnih turnirjev, na katerih bodo sodelovali tudi igralci Bridge kluba Postojna, klubski turnirji pa se bodo začeli v mesecu septembru. Vabljeni vsi, ki si želite rekreacije za možgane (informacije na e-naslovu: **pirjevcevs@gmail.com**).

Pripravil: Aleš Cantarutti

V finalu Notranjsko–kraške lige v atletiki je nastopilo blizu 100 tekmovalcev.

ATLETIKA:

Finale Notranjsko–kraške lige

Na stadionu v Športnem parku v Postojni je konec maja v organizaciji Atletskega kluba Postojna in ob pomoči tamkajšnjega sodniškega zbora potekal finale Notranjsko–kraške lige v atletiki, ki sicer poteka v športnih dvoranih.

Nastopilo je blizu 100 mladih tekmovalcev in tekmovalk iz sedmih društev, klubov oziroma osnovnih šol: ŠD Hopta Sežana, TD Bistrca Ilirska Bistrica, AK Pivka, AK Postojna ter iz OŠ Nova vas, Antona Globočnika in Miroslava Vilharja (obe Postojna). V različnih starostnih skupinah - od letnika 2008 in mlajši do letnika 2000 - so tekmovalci nastopili v sedmih športnih disciplinah (30 m, 60 m, 300 m, 600 m, daljava, vortex in štafeta 4 x 100 m) ter zabeležili številne dobre rezultate. Še posebej velja pohvaliti številno udeležbo tekmovalcev in tekmovalk iz Nove vasi, ki so tudi največkrat stali na zmagovalnem odru. Kljub slabemu vremenu, dežju in vetru je tekmovalnje lepo uspelo. Zanimivo je bilo dejstvo, da so številni nastopajoči prvič tekli na stadionu oziroma na tartanski podlagi, zato je bilo še boljše videti, kako sedemletniki tečejo proti cilju.

Starejši člani AK Postojna sicer zavzeto trenirajo trikrat tedensko, mlajši pa se jim pridružijo dvakrat na teden. Redno nastopajo na tekmovanjih po Sloveniji, trenutno pa so v pričakovanju zasluženih počitnic in oddiha.

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: Andraž Pahor.

BALINANJE:

Postojnčani na drugem mestu

Članska ekipa Balinarskega kluba Postojna je letošnje prvenstvo v 1. državni balinarski ligi zahod končala na odličnem drugem mestu.

V zadnjem krogu so varovanci trenerja Pavleta Švare kar z 20 : 2 odpravili Dragomer in

zbijanju v kategoriji dečkov oziroma deklic (U-14) in mladincev (U-18). Tudi tokrat so postojnski balinarji dosegli velik uspeh, saj so se v obeh kategorijah veselili naslova državnih prvakov. Med dečki sta bila najboljša Gašper Povh in Črt Gombač, Mia Švara in Jani Jarič sta osvojila peto mesto. V kategoriji mladincev sta sijajno nastopila Nik Švara in Matija Povh, v obeh serijah prikazala konstantno zbijanje in se zasluženo veselila naslova najboljših v državi. Ekipni uspeh sta dopolnila Blaž Janev in Jan Zakrajšek s četrtem mestom.

LOKOSTRELSTVO:

Minsovci odlično nastopili v Logatcu

V začetku junija je v Logatcu potekala tretja tekma v tarčnem pokalu Lokostrelske zveze Slovenije. Na tekmi je nastopilo devet tekmovalcev LK MINS iz Postojne, dosegli pa so kar sedem uvrstitev na zmagovalne stopničke.

V kategoriji mlajših dečkov so postojnski lokostrelci slavili kar dvojno zmago, saj je bil Aljaž Kaluža najboljši, Miha Godeša pa se je uvrstil na drugo mesto. Drugega mesta sta se s sestavljenim lokom veselila tudi Klemen Godeša med mlajšimi dečki in Matej Godeša med dečki. Po dolgem času je na tekmovanju nastopil Stane Natlačen in bil v kategoriji veteranov z ukrivljenim lokom drugi.

Druga je bila tudi Nala Jurca med kadetinjami z ukrivljenim lokom. Matic Jager je bil z ukrivljenim lokom med dečki tretji. Z ukrivljenim lokom sta nastopila tudi Nik Bizjak, ki je v kategoriji kadetov osvojil sedmo mesto, in Matevž Mulec, ki je bil med dečki deseti.

Mladi člani LK Mins so uspešno nastopili tudi na državnem prvenstvu osnovnih in srednjih šol v lokostrelstvu, ki je potekalo v Stožicah. Z OŠ Antona Globočnika so se v svojih kategorijah med najboljše tri uvrstili Nala Jurca, Nika Šantelj, Tinkara Kogej Kardinar ter ekipa v sestavi Nala Jurca, Tinkara Kogej Kardinar in Nika Šantelj. Tudi učenci z OŠ Miroslava Vilharja so se s prvenstva vrnilo z odličji, ki so jih prejeli Aljaž Kaluža, Zala Jošt in ekipa v sestavi Matic Jager, Matevž Mulec in Aljaž Kaluža.

Bizjak šesti na Evropskem mladinskem pokalu

Rok Bizjak se je v drugi polovici maja z mladinsko reprezentanco Slovenije udeležil tekme EMPOK (Evropskega mladinskega pokala) v Celovcu.

Bizjak je nastopil odlično in že v kvalifikacijah izenačil svoj najboljši letošnji rezultat (651 krogov), kar je zadostovalo za osmo mesto. S tem se je neposredno uvrstil v šestnajstino finala, kjer je premagal Slovaka Balaza.

Uspešen je bil tudi v osmini finala proti Ukrajincu Kutskyju, v četrtfinalu pa je moral priznati premoč prvouvrščenemu iz kvalifikacij, Francozu Koenigju. Bizjak je tako končal tekmovanje na še vedno odličnem šestem mestu. Tudi ekipa mladincev **Bizjak, Gjurin, Štrajhar** je bila uspešna: v kvalifikacijah je zasedla tretje mesto, na koncu pa je bila peta.

Združena ekipa Ankaran – Postojna je v mladinski konkurenci (U-19) postala prvak v Primorski mladinski ligi

NOGOMET:

Uspešna sezona postojnskih nogometašev

Največji uspeh Nogometnega kluba Postojna v novejši zgodovini je bilo nastopanje članske ekipe v 3. nogometni ligi, v zadnjih sezonah pa večji poudarek v klubu namenjajo vzgoji mladih nogometašev.

V NK Postojna deluje letos kar osem ekip v starostnih kategorijah od sedmega do devetnajstege leta starosti. V mlajših selekcijah se s čari nogometa spoznava skupaj okoli 200 članov kluba. Ob vztrajnem delu so letos že zabeležili kar nekaj odmevnih rezultatov. Združena ekipa Ankaran – Postojna je v mladinski konkurenci (U-19) postala prvak v Primorski mladinski ligi, ekipa Ankaran – Postojna pa je bila najboljša tudi v Primorski kadetski ligi (U-17). Obe postavi se v kvalifikacijah potegujeta za uvrstitev v 2. slovensko mladinsko oziroma kadetsko ligo zahod.

Tudi ostale mlade selekcije so v letošnji sezoni uspešno nastopale v primorskih ligah; v klubu pa deluje tudi veteranska ekipa, ki nastopa v Istrski ligi. Še bolj drzne načrte kujejo za naslednjo sezono, ko naj bi po enoletnem premoru ponovno zaigrala tudi članska ekipa.

V klubu deluje trenutno pet trenerjev: Matjaž Čelhar, Zvonko Nedič, Dragan Džaković, Andrej Jureš in Alen Tešič. Pomembno je sodelovanje kluba z osnovnimi šolami v občini, na katerih uspešno vodijo nogometne krožke in tako pridobivajo nove člane. V klubu se soočajo tudi s težavami, pri čemer izpostavljajo finančne in infrastrukturne težave. Iz leta v leto vse težje zagotavljajo sredstva za delovanje kluba, še večje težave pa vodstvu kluba povzročata nogometna površina in Športnem parku. Kot pravijo, je travnata površina ena najslabših v Sloveniji, saj naj bi bilo pred 40 leti zgrajeno igrišče iz neustreznih materialov in brez ustreznega drenažnega sistema. Zaradi tega je zlasti ob močnejšem deževju igranje skorajda nemogoče. Pogrešajo tudi učinkovito osvetlitev igrišča, kar bi podaljšalo treniranje v noč, opozarjajo pa na zastarele in neprimerne slačilnice in klubske prostore. Kljub temu so v klubu, ki ga vodi Siniša Sarčević, optimisti in že nestrpnno pričakujejo novo nogometno sezono.

V 1. krogu kvalifikacij za popolnitev 2. SML/SKL – zahodna skupina za tekmovalno leto 2015/16 sta se v Športnem parku v Postojni pri kadetih združena ekipa Ankaran – Postojna in Bela krajina iz Črnomlja razšli brez zadetkov, čeprav so

imeli gostitelji zanje več priložnosti. V mladinski tekmi so bili Postojnčani bolj uspešni in zmagali 4 : 3 (2 : 1); gole so dali Šučur 2 ter Karadžić in Tamindžija V 2. SML/SKL – zahod bo napredovala le ekipa, ki bo na dveh tekmah zbrala največ točk, pri čemer štejejo tako kadetske kot mladinske točke. Postojnčani imajo sedaj 4 točke.

Brane Fatur

TAROK:

Postojnčani drugi na državnem prvenstvu

V Laškem so zadnjo majsko soboto izpeljali 13. ekipno državno prvenstvo za sezono 2015 v taroku, na katerem je nastopilo 29 tričlanskih ekip iz dvanajstih slovenskih društev.

Naslov državnega prvaka je presenetljivo osvojila ptujska ekipa Trio adio, naslov podprvaka pa je prav ob 15. obletnici obstoja društva po ogorčenem boju pripadel ekipi Epic Postojna v postavi: Bojan Humar, Alojz Markič (oba mojstra) in Stojan Žorž (mond mojster). Postojnčani so za zmagovalci zaostali le za pol točke. Najboljši posameznik je bil Bojan Makovec (Merkur Kranj), ki je skupaj s še osmimi igralci zbral sedem točk, med njimi je bil tudi Postojnčan Bojan Humar. Na dosedanjih ekipnih državnih prvenstvih je bila najuspešnejša ekipa Pirana, pred Merkurjem iz Kranja in postojnskim Epicom.

Brane Fatur

ŠAH:

Nov uspeh postojnskih šahistov

Konec maja je potekalo še zadnje izmed osnovnošolskih državnih šahovskih prvenstev. Deklice in dečki do devetega leta so se na Debelem Rtiču pomerili za ekipne in posamične naslove.

Šahisti in šahistke z OŠ Miroslava Vilharja in OŠ Antona Globočnika so tudi tokrat prikazali odlične predstave in se zasluženo veselili novih odličij. Med deklicami je Arja Ela Hvala (OŠ Miroslava Vilharja) osvojila drugo mesto in tako potrdila, da sodi med najboljše mlade šahistke v Sloveniji. Izjemno zavzetost in srčni boj do zadnje poteze je pokazal tudi Dominik Kaluža (OŠ Miroslava Vilharja), ki si je priigral tretje mesto. Tretjega mesta se je v kategoriji do osmega leta starosti razveselil tudi Leon Škrbec (OŠ Antona Globočnika). Zadnji dan so bili na sporedu še boji v ekipni konkurenci. Obe postojnski šoli

sta se do konca potegovali za najvišja mesta, na koncu pa so se tretjega mesta veselili šahisti z OŠ Miroslava Vilharja, ki so le za las prehiteli četrto uvrščeno ekipo OŠ Antona Globočnika.

ODBOJKA:

Urban Česnik – št. 2 pri anhovskem Salonitu

Že od nekdaj so številni odlični postojnski športniki in športnice nastopali za športne klube in društva iz drugih krajev in mest. Tudi sedaj je tako. Eden izmed takih športnikov je tudi odbojkar Urban Česnik iz Postojne, ki že peto leto nastopa v Odbojgarskem klubu Salonit Anhovo. Urban je star 22 let, visok 201 cm in igra na mestu centralnega blokerja, na dresu pa ima številko 2. Na tekmah je skorajda vedno v začetni postavi oziroma v prvi šesterki in redno dosegla točke; največ jih je za zmago prispeval 13.

Urban, odbojgarska sezona 2014/15 se je pravkar končala, kako bi jo ocenil?

»Dejal bi, da smo v mojem klubu kar zadovoljni, saj smo v državnem prvenstvu osvojili tretje mesto, potem ko smo doma s 3 : 0 premagali Panvito Pomgrad iz Murske Sobote, v pokalu pa smo v finalu izgubili z najboljšim slovenskim klubom ACH Volley 3 : 1. Uvrstitvi nam žal ne prinašata kakšnih uvrstitev v evropske pokale. Naj povem, da je bil Salonit, ki igra domače tekme v Kanalu, kar petkrat državni in osem-

Urban Česnik brani barve Salonita.

krat pokalni prvak Slovenije. Obenem sem veseli tudi uvrstitve obeh naših selekcij (ženske in moške) na evropsko prvenstvo in pričakujem predvsem pri fantih z novim trenerjem solidno uvrstitev.«

Začasno stanuješ na Goriškem, zakaj igraš ravno pri Salonitu?

Ogledniki kluba so me opazili v Novi Gorici že v srednji šoli, tako da sem v to okolje prišel še kot mladinec. Tu sem že peto sezono, navijači in klub so me takoj sprejeli in me imajo sedaj skorajda za domačina, igralna pogodba pa me zavezuje še eno leto. V klubu imamo dva kvalitetna tujca - dos Santos iz Brazilije in Srba Čabarkapo. Slišim, da se ekipa za naslednjo sezono ne bo spreminjala, zato pričakujem ponovno uvrstitvi pri vrhu. Moj študij na Fakulteti za znanosti okolja v Novi Gorici gre proti koncu, opraviti moram le še diplomu; morebiti bom nadaljeval v kakem novem okolju - tudi tujina je zanimiva.«

Brane Fatur

Postojnski gimnazijci v Madridu

V iztekajočem se šolskem letu, smo v okviru programov Erasmus +, na Šolskem centru Postojna pridobili triletni projekt mednarodnih šolskih partnerstev z imenom KeyComps. V projektu sodelujemo z osmimi srednjimi šolami iz sedmih držav: Italije, Španije, Madžarske, Poljske, Turčije, Slovaške in Portugalske.

Tako smo na začetku maja obiskali srednjo šolo iz majhnega mesta Galapagar v predmestju Madrida, kjer smo se srečali z našimi partnerji. Spoznali smo šolo, si predstavili rezultate nalog, ki smo jih morali opraviti ter izmenjali izkušnje. Ogledali smo si znamenitosti Madrida ter uživali v španski kulinariki. Izkoristili smo tudi enkratno priložnost in si ogledali teniški turnir Madrid Open. V naslednjih dveh letih nas čakajo še srečanja na Siciliji, Poljskem, Madžarskem ter zaključno srečanje na naši šoli.

K. G.

**VPIS v Poletno likovno šolo
POLETNA LIKOVNA ŠOLA ZA MLADINO
IN
INTENZIVNI TEČAJ SLIKANJA ZA ODRASLE**

V Postojni, 29.6. - 2.7.2015

tečaj vodi diplomirani slikar in likovni pedagog Žiga Bratoš
v prostorih Gozdarske šole in v naravi.

Informacije in vpis: Papirnica STIL,
Rožna 1a, Postojna, 031 610 194,
Fb: Stil Doo

nagradna križanka

Okrepčevalnica KANTINA

AVTOR: MATEJ MISLEJ	OTROŠKO VOZILO	PILOT, AERONAVT	PRIPADNIK ARIJSKE RASE	SOL TANINSKE KISLINE	NAZIV	BLAŽENOST V BUDIZMU	SLOVENSKI ALPINIST (FRANC)	MAJHEN DIRKALNI AVTO- MOBIL					
SLOVENSKI TEOLOG (STANISLAV)													
IZDELKI IZ ŽGANE GLINE													
POTOVALNI NAČRT													
BREZPRAVNA MNOŽICA OPAŽNA PLOŠČA						NASAĐ OB HIŠI PREDPISAN UČINEK							
								KDOR EMALJIRA, LOŠČILEC					
								VODJA ŠPORTNEGA MOŠTVA					
KDOR ONEČASTI, KAR JE POSVEČENO BOGU	PEVEC Z NAJNIŽIM GLASOM	IZDELO- VALEC OMAR	GRŠKA ČRKA	SLOVENSKI PEVEC PESTNER	ZASTRUPI- TEV KRVIZ MIKROBI	VELIK TROPSKI PLAZILEC	METKA ALBREHT UREJENA OBALA		ERIC CANTONA ODPSLA- NEC, SEL		KRAJ PRI KOČEVJU JUTRANJE POŽIVILO		
										ŠARA, ROPOTIJA DELO REDARJEV			
LIUBI- TELJSTVO										POMNILNIK RAČUNAL- NIKA HLOD, PANJ		ALJAZ PEGAN KRALJEVIČ IZ MAHAB- HARATE	
POVELI- ČEVANJE SAMEGA SEBE													
RIMSKA BOGINJA JEZE				UMETNO USNJE TRDA KO- VINA (Ta)					NATRIJEV KARBONAT ZNOJ			PEVSKI GLAS NAPOJ NES- MIRTNOSTI V HINDUIZMU	
SIMON AMMANN			POČELO TAOIZMA NALEZLJIVA BOLEZEN				NENA- RAVNA PRIKAZEN MOŠTVO					KOCKA (LAT.) BITJE SRCA	
VINO- RODNA RASTLINA					OKRASEK SLOVENSKI PESNIK ZAJC					ŽGANA PIJAČA JAPONSKI VULKAN		RADON MESTO OB GARONI NA IZ FRANCJE	
	BIVALISCE UMRLIH V SLOVANSKI MITOLOGII	INDICIRANO ZNAMENJE JUDOVSKI KRALJ								OKRASNA CVETLICA MAKEDON- SKO KOLO		PTICA SEVERNIM MORIJ, NIORKA	ŽELEZOV OKSID
SREDSTVO ZA ZAŠČITO PRED MOLJI									NABIRALEC OSTRIG KRŠKO				
MESTO OB NILU V EGIPTU Z JEZOM						SPONZOR							
SLOVENSKI NOVINAR (VINKO)						SLOVENSKI SKLADATELJ (FRANCE 1904-1974)				USNJENI POLETNI ČEVELJ Z JERMENI			

Okrepčevalnica Kantina v Parku vojaške zgodovine v Pivki

se s svojim izgledom in odlično kulinarčno ponudbo, v kateri nikoli ne manjka najbolj tradicionalna »vojaška« jed – pasulj, lepo vključuje v Park vojaške zgodovine Pivka. Obiščete jo lahko od torka do nedelje med 10. in 21. uro. Vabljeni!

Okrepčevalnica Kantina in Park vojaške zgodovine Pivka podarjata tri nagrade:

1. nagrada: vstopnice in kosila za štiri osebe;
2. nagrada: vstopnici in kosila za dve osebi oseb;
3. nagrada: vstopnica in kosilo za eno osebo.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov: Postojnski prepilj, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna najkasneje do 6. julija. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

- Izžrebani nagrajenci majske križanke:
1. Jadranka Jakomin, Strmca 19, Postojna
  2. Svit Gabrovec, Ljubljanska cesta 18, Postojna
  3. Ladislav Weber, Studeno 54, Postojna
- Darilne bone bomo nagrajencem poslali po pošti.

FRIZERSKI STUDIO TAMARA

vam nudi 100% Naravno barvanje las iz listov ekološko pridelanih zdravilnih rastlin:

KANA (krepi in neguje lase, odpravlja glavobol in izpadanje las ter hladi lasišče),

AMLA (močan antioksidant, z antivirusnim in antimikrobnim delovanjem, ki krepi lasne mešičke in imunski sistem, preprečuje izpadanje las in nastanek prhljaja),

SENA (daje lasem volumen, prožnost, svilnat otip in lesk in deluje oroti prhljaju ter glivičnim okužbam),

INDIGO (naravno barvilo, ki potemni barvo las in ga dodajamo kani).

Vsa barvila so 100% čista, body art kvalitete, brez dodanih kemikalij in kovin.

NUDIMO VAM BARVANJE Z NARAVNIMI BARVILI, KER NAM JE MAR ZA VAS, NAS IN NAŠ PLANET.

INFORMACIJE NA TEL.: 041 847 274,
FRIZERSKI STUDIO TAMARA,
Dolomitskega odreda 6, Postojna.

Številni občani
že prešli na eRačun!

Kaj pa vi?

V akciji »eRačun je Zdrav Razum« so številni občani že prešli na elektronsko obliko računa za opravljene storitve ravnanja s komunalnimi odpadki, s čimer kažejo okoljsko ozaveščenost, za svoja dejanja pa smo jih prav tako nagradili. Preberite, zakaj eRačun priporočamo tudi vam!

S tem kažejo okoljsko ozaveščenost, prav tako pa so za svoja dejanja nagradjeni, saj pri podjetju Publicus d.o.o., pobudniku akcije, nagradujemo vsakogar, ki se odloči za takšno potezo. In sicer s simboličnim enkratnim zneskom 1 EUR. Vsak pristopnik pa bo tudi vključen v žreb za kompostnik v vrednosti 50 EUR, ki ga bomo izvedli konec leta. V sklopu akcije bomo podelili 500 kompostnikov. Občanom prav tako priporočamo, da si ob prehodu na eRačun, uredite še plačevanje preko trajnika in na ta način prihranite do 20 EUR letno, pri čemer za vodenje trajnika pri podjetju Publicus ne zaračunavamo nikakršne provizije.

Prehod na eRačun je sila enostaven.

Na spletni strani ZelenaPot.com, kjer so vsa navodila, se nahaja obrazec za eRačun (in trajnik), ki ga je potrebno izpolniti ter poslati na podjetje Publicus preko e-pošte (doroteja.verlak@publicus.si), faksa (01 / 561 16 67) ali v tiskani obliki (PUBLICUS, d.o.o., Ljubljana, Vodovodna cesta 97, 1000 Ljubljana).

Naj račun v papirni obliki, ki ste ga doslej prejeli, nadomesti eRačun, saj je skrb za okolje pomembnejše od lista natisnjenega papirja. Številni občani že vedo, da je eRačun dobesedno zdrav razum. Kaj pa vi?

Več info: www.ZelenaPot.com

Nedelja, 5. julij 2015
Park Postojnske jame

Vabljeni

Informacije: TD Postojna, tel.: 05/7201 610
www.tdpostojna.si

Zaključno druženje »Cicitelovadbe«

V maju je športno društvo Cici poskok pripravilo sedmo zaključno druženje za vse družine, katerih otroci so obiskovali programe Cici telovadbe in tečaje rolanja. Starši in otroci so se zabavali na različnih delavnicah, eksperimentih, tekmovali v štafetnih igrah in fillholu ter si prislužili zanimive nagrade.

DRAGI OBČAN

A te zanimajo tvoje korenine?
in korenine tvojega kraja?

... na enem mestu

MUZEJSKI
KRASNI
MUSEUM

NAMIG Muzej je skrit na
Kolodvorski cesti 3.

Odkrij ga. In se veseli novih spoznanj.

Muzej je odprt vse dni od 10.00 do 18.00, razen ponedeljka.

Ob četrtek odprto do 20.00.

ZAVOD
znanje
POSTOJNA, izobraževalni zavod

MUSEUM
CULTOUR
Enrich cultural tourism

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

z višine

Studeno

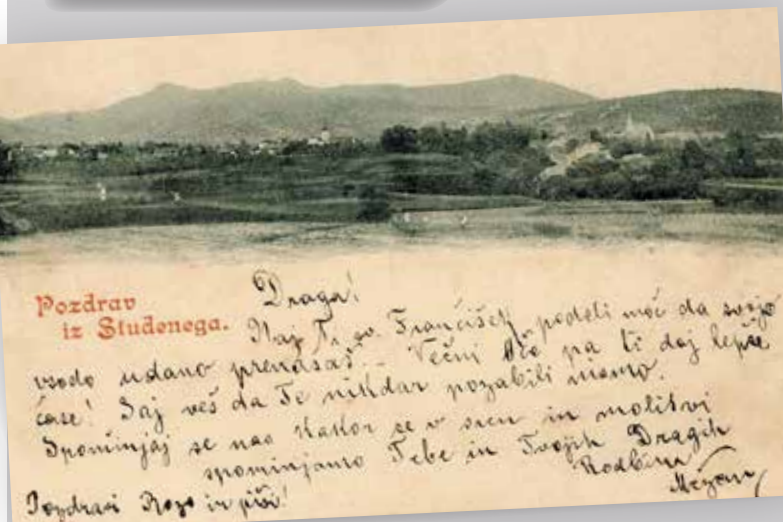

V vseh starejših zapisih preberemo, da je Studeno gručasto središčno naselje oziroma večja tesno pozidana vas. Toda današnja podoba Studenega je kar precej drugačna. Z intenzivno pozidavo ob cesti od Repač proti Strmici in Lohači je Studeno postalo pravzaprav dokaj dolgo obcestno naselje v obliki črke ipsilon, zato vaščani delijo vas na »Duln konc« z Repačami, iznad klanca (pri spomeniku NOB) na »Gurn konc« in na Kotanjo. Prav Kotanja, kjer stojijo šolsko poslopje, Kulturni dom, župnijska cerkev sv. Jakoba starejšega, apostola in predvsem kmečke domačije, je staro in gručasto jedro vasi in leži bolj na severovzhodnem delu celotnega naselja. Studeno je največje naselje v vsej Podgori. Zgrajeno je na razgibanem

kraškem svetu tik pod Nelco (713 m) in sv. Lovrencem (1019 m) nad Spodnjo Pivko na 581 metrih nadmorske višine. Sv. Lovrenc, na katerem stoji cerkev sv. Lovrenca, je že južni obronek gozdnate planote Hrušice. V vasi se na začetku Gurnega konca oziroma sredi obcestnega dela Studenega vzpenja nizki grič Tabor, na katerem so ostanki srednjeveškega dvorca, ki so ga v 15. stoletju utrdili v protiturški tabor. Pod naseljem so na flišni zemlji trije kratki ponikalni vodotoki – Divji potok, Ponikve in potok v Jelovcu, ki odteka v jame na zakraselem svetu Postojnske jame.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Igor Marentič.

nostalgija

Pozdrav iz Studenega. Dragi! Voda udano prenasaj. Tebi da pa ti daj lepe čase! Saj veš da se nikdar pozabili nisemo. Spominjaj se na tabor se v san in molitvi spominjamo Tebe in svojih Dragih Rodbini. Pozdravi svojo in piši!

pudgurski vasi in njeni bližnji okolici v knjigi Postojnsko okrajno glavarstvo (1889) zapisal učitelj Štefan Francelj. Spet ena od vedut Studenega, pomislimo ob bežnem pogledu na razglednico, ki jo predstavljamo tokrat. Pa ni čisto tako. Njen avtor se je z nami malo pošalil in na razglednici združil dva panoramska posnetka Studenega. Na levi strani so v ozadju Lipovec, Oblenk, Grič in Ostrog, slikani z južnega konca vasi, z vrha Kurjevce, na desni polovici razglednice pa so Mlake, fotografirane s Pece. Na razglednici ni zanimivo le njeno slikovno sporočilo, zanimiv je tudi njen pisni del. Velikokrat lahko namreč iz tistih nekaj stavkov, ki jih je pošiljatelj namenil naslovniku, malo več razberemo o medsebojnih odnosih in povezanosti med ljudmi, spoznamo pa tudi njihove 'dopisovalne' navade, ki so bile ob posameznih priložnostih v različnih obdobjih oziroma krajih različne. V sporočilu, zapisanem pod panoramo Studenega, tako preberemo nekaj toplih in tolažilnih besed, ki so jih prijatelji poslali naslovnici (ta je pred kratkim ovdovela). Založnika in fotografa razglednice ne poznamo, vemo pa, da je bila odposlana 5. decembra 1899. Še en motiv Studenega, upodobljenega na »kartončku s sliko na eni strani, za krajša sporočila po pošti«, hranimo v muzejski zbirki. Motiv, upodobljen na razglednici, ki jo je založil vaški oštir A. Kobal, odposlana pa je bila 8. avgusta 1911, je bil posnet s Privorja, v ozadju je Nanos, levo Kurjevca, za njo pa Belsko.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Zbirka Notranjskega muzeja Postojna.

»Svet je tukaj sploh rebrovit, ves nekako zvit in zbuknjen. Le male ravnice se vidijo v nižini. Tu je polje, ki ima dobro in rodovitno prhko zemljo, le v nekaterih legah se nahaja težka ilovica,« je o tej